

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 50. — ŠTEV. 50.

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 29, 1924. — PETEK, 29. FEBRUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

PRIHAJAJO KLJUB IZCRPANIM KVOTAM

Čeprav je italijanska kvota izčrpana, je prišlo včeraj v New York dva tisoč Italijanov. — Na tisoče nadaljnih bo prišlo, dokler ne bo najvišje sodišče podalo svoje odločitve. — Zadeva rabinca Gottlieba. — On je bil pripuščen, žena in otroci pa deportirani.

Dva tisoč Italijanov je privrelo včeraj v Ameriko skozi vrata Ellis Islanda. To je bila prva skupina priseljencev, ki so se poslužili odločitve zveznih sodišč, da lahko gredo v Ameriko bivajoči inozemci v tuje dežele ter privedejo nazaj svoje žene in otroke, brez ozira na tri odstotno kvotno priseljeniško postavu.

Komisar Curran je odšel v Washington, da prisostvuje končnemu sestanku senatnega priseljeniškega komiteja, ki razmišlja sedaj o novi narodni politiki, kako ustaviti dotok priseljencev v Združene države. Tozadavna predloga naj bi stopila na mesto Dillinghamove postave, koje pravomočnost poteče dne 30. junija tekočega leta.

Harry H. Landis, pomožni komisar, je rekel, da ne bodo oblasti ničesar poskusile, da ustavijo novi naval priseljencev in da bi odredba zveznih sodišč v New Yorku najbrž pripustila na tisoče inozemcev, še predno bi najvišje sodišče Združenih držav podalo svojo končno odločitev.

Dvatisoč Italijanov, ki so ravnokar prišli, čeprav je bila italijanska kvota izčrpana že krog Božiča, pomenja le prednjo stražo nadaljnih tisočev, ki so že kupili parobrodne listke tekem velikanske kampanje parobrodnih družb, naj odhite v Ameriko še predno bo najvišje sodišče Združenih držav razveljavilo odločitev zveznih sodišč v zadevi Gottlieba. Gottlieb je bil židovski rabin. Pripuščen je bil, ker spada v razred duhovnikov in ki je izvzet iz kvotne postave, a njegova žena in otroci so bili deportirani. Okrajno zvezno sodišče je odločilo nato, da lahko vsak izvoljiv inozemec privede s seboj v deželo ženo in nedorasle otroke.

Takoj se je razširila med tukaj živječimi inozemci vest, da gredo lahko v tuje dežele ter privedejo od tam s seboj svoje žene in otroke. Posledica tega je bil najnovejši naval na Ellis Island.

Varšava, Poljska, 28. februarja. — Šestdeset tisoč Poljakov in Židov, ki so registrirani na ameriškem konzulatu v Varšavi, čaka na ameriški vizej. Na temelju sedanje postave izpolnjuje to poljsko kvoto za nadaljni dve leti. Če bi bila poljska kvota vsled Johnsonove predloge skršena za petdeset odstotkov, je pripravljenih že sedaj toliko izseljencev kot bi jih moglo priti v deželo v naslednjih štirih letih.

Varšava, Poljska, 28. februarja. — Šestdeset tisoč Poljakov in Židov, ki so registrirani na ameriškem konzulatu v Varšavi, čaka na ameriški vizej. Na temelju sedanje postave izpolnjuje to poljsko kvoto za nadaljni dve leti. Če bi bila poljska kvota vsled Johnsonove predloge skršena za petdeset odstotkov, je pripravljenih že sedaj toliko izseljencev kot bi jih moglo priti v deželo v naslednjih štirih letih.

DEKLICA PRODANA V BELO SUŽENJSTVO

Sodišče je bilo dvojnemu moralnemu predpisu, eno za moške, druge za ženske. — Prejšnji kaznjenc je imel deklico v suženjstvu.

Pred par dnevi je bil v nekem brooklynskem sodišču spoznan krivim belega suženjstva Joseph Messina, prejšnji kaznjenc ter član banditske tolpe. Maksimalna kazen za zločin take vrste znaša deset let.

Za tem enostavnim ugotovilo sodniških rekordov se skriva povest, ki je prav tako žalostna kot umazana; dogodek iz življenja, ki vključuje tako umazane ter za družbo tako nevarne stvari, da je rekel sodnik Taylor v javni dvorani:

V tem pogledu stoji civilizacija tam, kjer je stala pred tisoči let. Kar je storila dekliska žrtev tega moža, delajo številni naši mladi možje brez kazni. Naše deklice pa postanejo v sličnih slučajih izvrški. Deležne niso niti simpatije, niti pomoči.

Pogosto želimo, na bi nekatero naše ženske preživele manj časa krog igralnih miz ter posvetile malo več resnih misli temu problemu, ki je tako bistvena nega pomena zanje. Položaj dekliske žrtev v tem slučaju je tak, da bi moral zanimati marsikatero bogato žensko.

Dosti boljše bi bilo, če bi taka ženska, ki ima veliko denarja in nobenega opravka, pomagala tej deklici, mesto da izgublja čas, moči in denar pri praznih zabavah.

Messina ni njegovo pravo ime. Piše se Joseph Gabrielle, je Italijan, star sedem in dvajset let, najstariji živi v deželi, a še vedno

no inozemec ter že pogosto zaprt. Glavno središče procesa je bila njegova žrtev. Piše se Abbie Fruchtstadt, je stara dva in dvajset let ter je doma v Brooklynu, čeprav se nahaja začasno v Bedford pobjeljevalnici za ženske, kamor se je prostovoljno vrnila, ker bi se morala drugače podvreči še hujšemu ponižanju kot ga je že prestala.

Čeprav je stara že dva in dvajset let, ima vendar duha dvajset let starega otroka. Njen obraz in glas sta kot obraz in glas sedemnajstletne deklice. Nobenega znaka degeneracije ali razsipnosti ni na njenem čednem obrazu in njen glas je čist in dobro moduliran. Obnaša se kot preplašeno dete. Zasišana kot priča je pripovedovala naslednje:

Ko je bila stara enajst let, jo je napadel njen strie. Posrečilo se ji je pobeigniti ter povedati povest in posledica tega ni kazen za strica, pač pa pobjeljevalnica za njo. Ko je bila oproščena, jo je prisilil neki čevljar, da je sprejemala tuje moške, a denar je spravil sam. Ker ni imela niti primerne obleke, je vzela čevljarjevo uro ter jo prodala. Obtožili so jo tatvine ter poslali v Bedford pobjeljevalnico.

Iz pobjeljevalnice je bila kmalu odpuščena proti paroli ter se poočila, a njen mož je bil kmalu nato obojen v Dannemore jetnišnico radi ropu. Ona je dobila nato službo v neki restavraciji na Bushwick Ave. Nekega dne je stregla moškemu in ženski, ki sta se ji predstavila kot Mr. in Mrs. Messina. Restavracija je kmalu nato propadla, in Messina sta jo povabila, naj pride k njim stanovat, na De Kalb Ave., Brooklynu.

Tam je izvedela, da je "Mrs. Messina" v resnici Margaret Donajst, ki je tudi obtožena. Messina

SEPARATNI VODITELJI RUSIJE.

Slika nam predstavlja nove voditelje sovjetske republike. Z leve na desno so: Rykov, Kamenjev, Tomski, Buharin in Sinovjev.

PREČLOŽITEV NOVE SUHAŠKE POSTAVE

Republikanski državni senator je predložil nov csnutek za ustvarjenje nove državne prohibicijske postave mesto razveljavljene Mullan-Gage.

Albany, N. Y., 28. februarja. — Državna prohibicijska enforcement postava je vsebovana v predlogi, katero je vložil senator John Knight, republikanec iz Wyominga. Predloga je sestavljena nekako v smislu kot postava, ki je bila razveljavljena, vendar pa skuša izločiti dve najbolj odporni določbi Mullan-Gage postave, namreč preiskovanje in zaplenjenje ter dvojno izpostavljanje človeka, da se ga kazensko zasleduje, namreč po državnih in po zvezni postavi radi enega in istega delikta.

Nasprotniki državne prohibicijske postave pa so izjavili danes, da ne more nobena posebna določba postave izločiti dvojne nevarnosti, kajti v zvezni Volstead postavi ni nobene določbe, ki bi prepovedala kaznovanje grešnika, ki je bil močnejše že obojen na temelju državne postave.

Senator Knight se je izrekel za splošno državno prohibicijsko enforcement postavo v nasprotju s predlaganim dovoljenjem, da naj se nudi vsaki občini in vsakemu okraju priliko, da sprejme svoje lastne prohibicijske določbe.

Nobena taka postava najbrž ne bo sprejeta v državnem senatu.

jo je prisilil, da je pričela sprejemati moške obiske in nekoč, ko jo je našel v kopalji, ko je prišlo več moških, jo je obžgal s cigareto na različnih mestih, ker ni prišla dosti hitro k gostom.

Vse njene poskuse, da uide, se je preprečilo s pretinjami in revolverjem. Pri Messini se je sestala s Frank Tostijem, ki je sedaj v Sing Singu radi ropu, ter Dominikom Culmone, ki je tudi obtožen. Tosti jo je odvedel v podstrešje nad neko prodajalno pri Wallabout Market ter zaslužil žnjo nadaljnj denar, od katerega pa ni dobila ona ničesar.

Nato so ji povedali, da ponuja neki Kitajec dvesto dolarjev zanjo. Doria jo je odvedla. Čeprav je vedela, da pomenja to zanjo pobjeljevalnico, je telefonirala policiji v Brooklynu ter rekla: Kitajska restavracija — dve deklici. — Pridite hitro.

Policija je prišla, jo rešila ter aretirala Doria. Messino, Tostija in Culmone. Kaditega se je morala Annie tudi vrniti v Bedford, da uide nadaljnim zasledovanjem.

DUHOVNIK SE JE SAM PROGLASIL SVETNIKOM

Oblasti so prijele duhovnika, ki se je sam proglasil svetnikom ter pridržale kot pričo njegovo čedno spremljevalko na grešnih potih.

Jamestown, N. Y., 28. febr. — Zvezne oblasti se bodo danes tukaj pečale z Rev. Frederick Johnsonom iz Mansfielda, O., katerega ima v rokah tukajšnja policija na temelju obtožbe belega suženjstva. Johnson, ki je star osem in dvajset let, je pred kratkim resigniral kot pastor kongregacijske cerkve v Mansfieldu ter je bil aretirán tukaj v nekem boarding-housu v četrtek zvečer. Nahajal se je v družbi lepe Pearl Daubenspeck, stare dva in dvajset let, ki je prišla semkaj žnjim z avtomobilom.

Johnson je dobil od svoje cerkvene občine devdeset dolarjev za stroške prisostvovanja na cerkveni konferenci v Buffalu. Mesto da bi šel na konferenco, pa je prišel semkaj z deklico.

Miss Daubenspeck je bila zadržana kot materialna priča. Ona pravi, da se je nameraval Johnson vrniti v Mansfield k svoji ženi in malemu sinčku ter reči, da se je vrnil s konference.

Johnson in deklica sta odpotovala iz Mansfielda pred dvema tednoma. Policija pravi, da sta bila tukaj nekako deset dni.

Glasi se, da je Johnson vse priznal. Včeraj so ga odvedli pred komisarja Združenih držav in danes bo zaslišan.

Mansfield, O., 28. februarja. — Rev. Frederick Johnson, prejšnji pastor Pilgrim Church, ki je misijonska cerkev v Mansfieldu in industrijalnem okraju, je večkrat trdil pred vrtniki v svoji cerkvi, da je bil proglašen svetnikom in da ne more grešiti. Sedaj pa so ga prijeli v Jamestown, N. Y., v družbi Miss Pearl Daubenspeck, korne pevke v Pilgrim Church.

Mrs. Helen Johnson, njegova žena, je odpotovala v Waverley, N. Y., da stanuje od sedaj naprej pri stariših svojega moža. Rekla je, da ne veruje več tako trdno v svetništvo kot je verovala poprej.

Moj mož je resigniral kot pastor in sklenila sva živeti ločeno, kajti njegov temperament ni več miru v hiši. — je rekla Mrs. Johnson. — Lahko se vrne k meni, če se bo vrnil kot izgubljeni sin.

Mrs. Johnson je tudi izjavila, da je vzela Miss Daubenspeck v svojo hišo, ko je prišla deklica v neke zadrege. Ni pa hotela povedati, kakšne so bile te zadrege, ker bi bila vsled tega prizadeta neka nadaljna družina.

ELEKTRIČNI STOJ KAZEN ZA 4 MORILCE

Elegantni mladi Italijan, je bil spoznan krivim umora po prvem redu. — Pantano je že četrtri, ki so bili spoznani krivimi v zvezi z umorom dveh bančnih uslužbencev.

Tony Pantano je v sredo popoldni pogumno odkorakal iz sodne dvorane, na poti proti električnemu stolu. Spoznan je bil krivim umora po prvem redu. Postava pozna le eno kazen, — smrt v električnem stolu.

Pred njim so: Morris Diamond, ves prepadel in boječ. Joe Diamond, ki je skrajno čmeren in John Farina, podoben mački, brez zunanjega znamenja strahu. Vsi ti štirje bodo morali plačati za umor in oropanje dveh bančnih uslužbencev West End Bank, McLaughlina in Barlowa.

Le eden iz skupine, ki se je zbrala v osamljene bungalovu na Williamsbridge Road, kjer je bil zasnovan roparski napad, je na prostem, in roke pravice ga še niso zalotile. Ta je George de Saro, narkotik in bandit, katerega policija še vedno išče. Vrijeto je, da se mu je posrečilo zbežati v Italijo.

Tekom sedem ur je imel Tony Pantano še vedno nekaj upanja, da bo ušel najvišji meri kazni. Povest o nedolžnosti, katero je pripovedoval, ko je bil v terek zaslišan kot priča v lasti zadevi, je napravila na porotnike ta utis, da se je zedinila glede pravoreka šele po enajsti uri, potem ko se je umaknila na posvetovanje malo po četrti uri popoldne, dasiravno je bilo proti obtoženi mu nebrj dokazov, poleg njegove lastne izpovedi in lastnega priznanja.

Tekom teh sedmih ur se je razgovarjal Tony z jetniškimi uslužbenci. Z velikim užitkom je jedel sandwicha. Enkrat se je nasmejajal s polnimi ustmi ter rekel: — Say, šerif, nekoč sem bil urednik najhujega lista v Bensonhurst. Kaj ne, to bi bila povest za moj list?

Ko so potekale ure, je v mirni sodni dvorani vedno bolj prevladovalo naziranje, da nudi vsaka nadaljna minuta večje upanje za obtoženega. Tony pa ni posvečal uram nikake pozornosti. Le enkrat je rekel:

— Ne bom se vznemirjal, dokler ne pridem na stol. Do takrat se lahko marsikaj pripeti.

Izven sodnega poslopja se je razširila vest, da ima Pantano upanje, da ne bo spoznan krivim umora po prvem redu. Več kot 500 ljudi je stalo na cestah ter čakalo trenutka, dokler ni prišla usodna vest, da se pričakovanje

GENERALNI PRAVDNIK SE NI ODPSTOPI

Generalni pravdnik Združenih držav, Daugherty, je odločno izjavil, da ne bo odstopil, dokler ne bo zaslišan. Predlog, naj Daugherty odstopi, bo najbrže danes sprejet. — Čitanje usodepolnih brzojavk pred senatnim odsekom, ki preiskuje petrolejski škandal.

Washington, D. C., 28. februarja. — Generalni pravdnik Daugherty je imel včeraj nekako pol ure trajajoče posvetovanje s predsednikom Coolidge-om, nakar je odpotoval "po pošlih" v Chicago, kjer bo ostal za nedoločen čas. Predno pa je odšel, je podal izjavo, v kateri se glasi, da niti ne misli na to, da bi odstopil, predno se ga na pravičen način zasliši glede obdolžitve, katere se je v zadnjem času dvignilo proti njemu.

Preučevanje glasov v senatu kaže baje, da bo še danes sprejet predlog senatorja Wheelerja, soglasno s katerim se bo zahtevalo odstop Daughertyja ter imenovanje senatnega odseka, sovražnega Daugherty-ju, ki naj bi preiskal njegovo uradno poslovanje.

Senator La Follette iz Wisconsinia pripravlja predlog, soglasno s katerim naj bi bila stavljena vsa petrolejska industrija v Združenih državah pod nadzorstvo zvezne vlade.

Velik kup brzojavk, ki so bile naslovljene prvotno na McLeana, Falla in druge v Palm Beachu, se je prečitalo včeraj pred senatnim odsekom, ki preiskuje petrolejski škandal, in njih besedilo je bilo uvrščeno v protokol seje.

Številni uslužbenci v Beli hiši so bili baje odjemalci akcij petrolejskih spekulantov, ki so dobili koncesije od uplivilnih mož.

Senator Smoot, republikanec iz Utah, je podal izjavo, v kateri se glasi, da bo prišel Doheny v Washington, da se ga zasliši glede posojila, katero je dal Albertu Fall.

Voditelji demokratične stranke so preučali priporočati nominacijo Williama McAdoo-ja kot predsedniškega kandidata vspriči izpovedi Doheny-ja in drugih, ki so zapleteni v petrolejski škandal.

V Youngstownu je bilo objavljeno, da je dobil McAdoo leta 1920 celih 200,000 pristojbin, ko se je zavzemal za povračilo davkov, katere je plačala, a nato zahtevala nazaj Republic Iron & Steel Company. Nadalje se trdi, da je dobila ista tvrdka vsled prizadevanj McAdoo-ja dva milijona dolarjev popusta na davkih.

ni izpolnilo in da je bil spoznan krivim.

SEPARATISTI SE HOČEJO ISSELITI V JUŽNO AMERIKO

Speyer, Nemčija, 28. febr. — Veliko število nemških separatistov, kojih naporji so se izjavili v okoliščini Aachena, se namerava iseliti v Južno Ameriko.

ANGLEŽI PLAČUJEJO NAJVEČJE DAVKE

London, Anglija, 28. februarja. — Prebivalci Anglije so danes najhujše obdačeni narod na svetu.

soglasno s primerjalnimi tabelami obdačenja na glavo ali per capita, katere je objavil Filip Snowden v parlamentarnih listih.

MADŽARI BODO PRIZNALI SOVJETSKO RUSIJO.

Budimpešta, Madžarska, 28. februarja. — Danes se je izvedelo iz zanesljivega vira, da je sklenila Madžarska priznati rusko sovjetsko vlado.

Malo pred njo jo je priznala Avstrija. Priznale so jo tudi Velika Britanija, Italija in Norveška.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA	
Raspoložljiva na sadnje pošte in izplačuje "Poštni čkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.	
1000 Din.	\$13.60
2000 Din.	\$27.00
5000 Din.	\$67.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 10 centov za poštino in druge stroške.	
ITALIJA IN ZASEDENEM OZEMLJE:	
Raspoložljiva na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.	
200 lir.	\$ 9.90
300 lir.	\$14.55
500 lir.	\$23.75
1000 lir.	\$46.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 10 centov za poštino in druge stroške.	
Za plačilnice, ki prispejajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujejo se možnosti še posebej po post.	
Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nesprečakovano; iz tega razloga nam ul mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.	
Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.	

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
28 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4027 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za leto leto velja list za Ameriko	Za New York za leto leto	\$7.5
in Canada	Za pol leta	\$3.5
Za pol leta	Za izmenitve za celo leto	\$7.0
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.5

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Propis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prostimo, da se nam tudi prejšnje bližalnice naslani, da hitreje našedo naslovnika.

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2576

ZAŠČITNIK DEMOKRACIJE

V nekem brooklynskem listu je objavil vodja American Federation of Labor, Samuel Gompers, svoje nazore o stališču Anglije, ker je priznala sovjetsko Rusijo.

Jasno je, da se Gompers ne strinja in se ne more strinjati z načelnikom angleške vlade Ramsayjem MacDonaldom.

Vsled tega je pa tudi izjavil: —

"Ker je angleška vlada priznala rusko boljševiško vlado, se je pregrešila proti demokraciji. Napočil bo dan, ko bo bridko žal angleški vladi in angleškemu narodu. S komunističnim režimom v Moskvi ni mogoče skleniti nobenega kompromisa. Če pa sklene kak kompromis, sovjetska vlada z njim le profitira, materialno in moralno pa trpe borci demokracije. Nobena trgovska vzpodbuda ni dovolj močna, da bi opravičila tako dejanje. Nobena politična potreba ni tako silna, da bi morala biti njena posledica priznanje sovjetske Rusije.

Kako se je mogel vendar MacDonald, zastopnik proste naroda, tako izpazabiti, da je priznal vlado, ki nima nobenega pooblastila naroda, ampak dosledno zatira vsak izraz prostosti? Kako je mogel priznati vlado, koje poglavitni cilj je, v prah porušiti demokracijo vsega sveta?"

Nihče ni tako zloben, da bi tega otročjega starca nazival lažnjivcem. Kajti laže le tisti, ki zavija resnico ter namenoma drugače govori kot misli. Brez dvoma je Gompers tako zasovražil boljševike, da ne zna razločevati istine od flavze.

Prenapeti Gompers misli, da ima kaj političnega vpliva v Washingtonu. Ali si pa celo domišlja, da ravno vsled njegusa nizu združene države še dosedaj priznala sovjetsko Rusijo?

Zakaj pa enkrat ne preiskusi svoje politične moči?

Najbrže bo gospod Gompers toliko pošten, da bo priznal, da so največje sovražnice demokracije dežele, v katerih vladajo fašisti.

Sedanja španska in italijanska vlada smrtno nasprotujeta vsaki poštenu demokraciji.

Če pravi Gompers, da nima sovjetska vlada ljudskega pooblastenja, se to zadeva v tem večji meri Španske in Italije.

Tam so prenapežili nasilno odstavili parlamentarno vlado ter jo nadomestili z dvema prefriganima diktatorjema.

Dosedaj pa še nismo slišali, da bi rekel Gompers Coolidge-u, da mora prekiniti vse odnošaje z Mussolinijem in de Rivero.

Teg ne bo storil, ker natančno ve, da washingtonska vlada noče metati kapitalističnim diktaturam polen pod noge.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Pust je tukaj. Da ga praznujemo v veselju in radosti, vam nudita "Slavee" in "Slovenija" kvartet na pustno soboto 1. marca obilo snuha in zabave na veselju v dvorani na 196 Wilson Ave. in Stockholm, St. točno ob 8. uri zvečer. Iz New Yorka se pripelje z vlakom naduljene železnice, katerega vzamete na Delaney St. do Myrtle Ave. in Broadway, Brooklyn, kjer prestopite na Ridgewood vlak in se peljete do postaje Knickerbocker Ave.; potem pol bloka nazaj, na desno po Wilson Ave. en blok. Cestne kare, ki vozijo v tej bližini, so sledeče: Union Ave., Bushwick Ave., Myrtle Ave., De Kalb Ave. in Wilson Ave. prav do dvorane. Torej nasvidenje! "Slavee" in "Slovenija".

Ramey, Pa.

Tukaj je umrla dne 23. februarja vsem znana rojakinja in vdova Apolonija Štrutz, rojena Pive, v lepi starosti 74 let. Rojena je bila v Ribnici na Pohorju na Sp. Štajerskem iz občeznane Potočnikove rodbine. Pokopana je bila dne 27. febr. Zapustila je 8 otrok, in sicer 5 sinov in 3 hčere, vsi odrasli.

Moz Jurij Štrutz je umrl pred šestimi leti. V Ameriki je bivala blizu trideset let. Naj ji bo lahka ameriška zemlja!

Edward Smith.

Sumljivo.

Pisatelj, ki je jedel zajčje pečenko: "Slišite gospod plačilni, zajec vendar nima — psevdonima!"

Napačno razumel.

Sodnik: "Obsojeni ste, kakor ste ravno čuli na štiri leta ječe. Imate k tej obsodbi kaj prista-viti?"

Obtožene: "O hvala, štiri leta je ravno dovolj!"

Pri slikarju.

"Vi želite podobo za poročno darilo? Ta tukaj bi bila zelo primerna. Imenuje se "Začetek viharja".

Učna ura.

Geolog: "V skoro največ jezikih je zemlja ženskega spola. Učence: — Aha, ker ne morejo ugotoviti, koliko je stara."

BOGATA HRANA

Za bogato kuhno, ki zahteva smetano, ga uporabljajte nerazredčenega. Na ta način imate lahko okusna bogata jedila, ki niso predraga.

Bordenovo Evaporirano Mleko se vzdržuje dalje kot navadno mleko v steklenicah.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Melkom nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom. No. 1.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Iz Rove poročajo: Trinaest mesecev nismo imeli pogreba odraslega mrliča, zato nas je na nemila smrt tem kruteje udarila: vzela nam je veljavnega gospodarja Antona Urbanija p. d. Osolina, zidar-skega mojstra in posestnika v Žičah. Po mučni trebušni bolezni je zaspal v Gospodu dne 22. januarja. Ranjki je bil član dohodninske cenilne komisije za brdski okraj, nadzornik domače posojilnice, učilnjega Solskega sveta, dolga leta občinski svetovalec in do leta 1922. tudi načelnik mlekarne. Trajen spominke si je postavil leta 1918. na fasadi župne cerkve z dvema umetniškima kipoma sv. Kozme in Damjana, ki ju je na njegove stroške v naravni velikosti iz cimenta izdelal po osnutkih prof. Porente domačliki kipar g. Horvat. Bil je rajnik tudi več sadjerejec in je gojil na svojem zavetnem posestvu celo trto s precejšnjim uspehom.

Umril je na Podhruski župnije Sela pri Kamniku na videz skromen, a v resnici zelo duhoviti mož, "stari Prelesnik" Martin Berlec. Zanimivo je bilo tega moža poslušati. Bil je izvestnega spominca. Kar je kje slišal ali bral, zlasti v mlajših letih, vse si je zapomnil in v lepi šegavosti kratkočasil Slovence, tako da si se mu moral mehati. A ranjki Prelesnik ni bil samo dober za družino, ampak tudi skrben oče in dober vzgojitelj svojih otrok. Malokateri se more ponašati s tako lepimi sado-vi prave vzgoje kakor ta. "En sin je franciškan v Kamniku, p. Ev-lahji, drugi je lazarist v Ljubljani, g. Anton, tretji je v salezijan-skem noviciatu v Radni. Najmlajša hčerka je pa usmiljenka v Ljubljani. Kar je na tej družini posebnega, je to, da so prav vsi večalmajni pesniški in vzorno lepega življenja.

Umril je v Stožicah pri Ježici Janez Pečnik, zemlj. posestnik in gostilničar pri Urbaniku na Du-najski cesti. Star je bil 75 let.

Tatvine v Ljubljani.

Natacarskemu vajencu Pavlu Konečniku v kavarni Evropa je iz-rečel neki znan gost omot s per-lom v vrednosti 500 Din in mu na-ročil, da naj nese omot v kavarno. Komaj pa je napravil Konečnika pol pote, je priletel za njim neznan mladenič in je zahteval od njega omot, češ, da se je gost pre-nestil in ga zahteva nazaj. Kone-čnika mu je verjel in mu izročil o-mot. Ko se je kasneje vrnil gost v kavarno, se je pojasnilo, da je nasedel vajenec predznanemu sle-parju.

V zavodu sv. Marte je ukradla služkinja Frančiška Šimenc svojim tovarišem več obleke ter je neznan kam pobegnila.

V Narodnem domu je bila ukra-dena trg. akad. Rihardu Pečniku zelenkasta zimska suknja in pa klubok v skupni vrednosti 1400 Din. Razen tega je bila v suknji usnjata denarnica z manjšo svoto denarja.

Iz kurnika v baraki pred glav-nim kolodvorom je bilo restavra-terju M. Dolničarju ukradenih 6 kotočih, vredne 300 Din.

V Šentpeterski cerkvi je ukra-dej nekdo 2 žarnice, vredni 50 Din.

V Dravljah je bilo ukradeno Fr.

Juvančiču črn suknjic in bar čr-nih boksi čevljev v vrednosti 800 Din.

Na gorenjskem kolodvoru je bil ukraden nadpremičaku Ign. Cade-žu črn jopič s kožuhovino, vreden 600 Din.

Iz barake na Kozlerjevem vrtu je bilo ukradeno Jugoslavija Stan-dard Oil Company 9 hlodov iz mehkega lesa, vrednih 600 Din.

V Bizjakovi gostilni na Trzaski cesti je bilo vlomljeno v sobo služ-kinje Marije Juvanove in ukraden znesek 1055 Din.

Kože, vredne 1500 Din, so bile ukradene tovarnarju Adolfu Mer-genthalerju v Vodnatu.

Mesarskemu pomočniku Anton Debeljaku je bila ukradena iz po-rišniške listnice, v kateri je imel 1-2 Din gotovine.

V gostilni Čenečevci na Sv. Pe-tra našipu je bila ukradena iz suk-njice, ki ga je obesil na obočalnik, škofarskemu pomočniku Adolfu Mlinarju listnica, v kateri je imel 1513 Din, slako, legitimacije in razne druge važne listine.

Gostilničarki Mariji Lahovi je bil ukraden iz gostilniške veže lo-nee iz aluminija, v katerem se je hladila obara, ki je bila priprav-ljena za goste, v skupni vrednosti 420 Din.

V skladišču tvrdke Ranzinger je bil ukraden hlapec Frideriku Sušniku suknjic.

Čevljarju Francu Pipanu v Sp. Šiški sta bila ukradena dva za-stavna listka v vrednosti 1-50 Din.

Podstrešni akrobat

Zgodilo se je v Ljubljani na Du-najski cesti št. 15 popoldne. Zmaj velik promet, šum tramvaja in av-tomobilov. Primeren trenutek za zvedrovske eksperiment. Nekako ob 5. uri pop. je opazila ga. Ana Stemberger v omenjeni hiši pod-jetnega svedrova, ki je odpiral podstrešno shrambo dr. Schmidlin-gerja. Previdno je smuknil nezna-nee v šrambo. Gospa za njim. Obrnila je dvakrat ključ in že je bil tišek v luknji. Nato je odšla po stražnika. Neznanee je takoj spoz-nal svoj položaj, in ko je stražnik prispel, je bila "gajbica" že praz-na, tišek pa je ušel skozi podstreš-no lino. Uprav akrobatsko je ba-lansiral po strehi na strelno sosed-nje hiše. Riskanten skok — in bil je rešen. Toda njegova akrobat-ska izvajanja je opazila ga. Isti-ničeva. Šla je na podstrežje, kjer jo je neznanec vljudno pozdravil, dostavljajoč, da je dimnikar, da pa je zgrešil pot k dimniku.... In je rekel "lahko noč" ter od-šel. Eginil je kot kafr....

Požar v Bitnjem.

V nedeljo 3. febr. zvečer je iz-bruhnil v Spodnjem Bitnjem pri Kranju požar, ki je vpepelil lese-no trgovsko poslopje trgovke Iva-ne Müller, p. d. Cepanke. Hiša je zgorela do tal in sta ostala samo klet in ozko zidana prodajalna. Rešili so samo šivalni stroj doma-če hčerkice, odeje in nekaj perla. Takoj po izbruhu ognja se je vdrl strop, na katerem sta bila dva so-da špirita in petroleja, kar je re-ševalno delo le še bolj otežkočilo. Požarni brambci iz Zabuice in Še-dičeva sta po hudem naporu pre-črčali, da se ni ogenj razširil še na druge hiše. Kako je nastal po-žar, še vedno ni ugotovljeno.

Peter Zgaga

Pašic in Mussolini.

Mussolini: — Tiste vaše vasi bomo dobili tudi brez vaših ko-cin.

Pašic (Ninčiču): — Šta kaže? Ninčič: — Nijesam čuo.

Pašic: — Ni ja nijesam čuo. Čini mi se, da je nešta o kralju kazao. Nema izlaska, moramo, da kažemo, da.

Mussolini: — Torej sedaj smo se domenili zastran Reke? Pašic in Ninčič: — Da, popol-noma.

Mussolini: — Sedaj pa podpi-simo. Jaz sem že podpisal. In ker imam ravno pero v rokah, bom še vaju podpisal, saj je prav tako, kaj ne?

Pašic: — Seveda je prav. V mojih letih si človek rad prihra-ni kako delo.

Mussolini: — Tuja imena mi delajo precej preglavice. Še ni-kdar jih nisem pisal. Kako je vaše ime?

Ninčič: — Moje ime je Ninčič. N-in-č-i-č.

Mussolini: — Ničič?

Ninčič: — Ne, to bi bilo še manj kot nič. Moje ime je Ninčič.

Mussolini: — A tako. Hvala vam lepa, gospod Ničič. — Kako je pa vaše ime, če smem vprašati?

Pašic: — Moje ime je Pašic.

Mussolini: — Kako prosim?

Pašic: — Moje ime je Pašic. Neka Ninčič puštabora. Ja sam brižan ostario i osijedio, ne znam više spelovat.

Ninčič (puštabora): — P-a-š-i-č. Mussoliniju se pomotoma vrine "r" vmes.

Ninčič (protestira): — Opro-stite! Ne prašic, ampak Pašic.

Pašic (zardi čez ušesa ter tiho pripomne): — Vaše odlikovanje mi je v veliko čast, toda jaz sem skromen in hočem zaenkrat že vsaj v javnosti ostati Pašic. Tako mi Bog pomagal!

Mussolini: — O pomagali ho-mo že mi, Italijani. Mi smo v več-ni kompaniji z Bogom. Kadar ima kaj opravka na tem svetu, se naj-prej v našem Vatikanu oglasi. Ponavadi kar med štirimi očmi skomandiramo.

Pašic in Ninčič se spogledata kot da bi hotela reči: — Presne-to smo dobro natretili. Če nas so-vjetska Rusija noče priznati, nas bo pa Vatikan, Niko nema, što Srbini imade: diplomate...

Mussolini: — Torej sedaj je v redu? Reka je naša.

Pašic in Ninčič: — Da, vaša, gospod.

Mussolini: — Hvala vama. Da se prepričata o viteštvu in kava-lirstvu naše dežele, vama nazna-njam veselo novico: Italijanski kabinet je soglasno sklenil, iz iz-jemo petih slovenskih poslancev iz Istre in Primorja, da Jugosla-viji ne bo treba plačati za papir, na katerem je napisana, in za tin-to, s katero je napisana italijan-sko-jugoslavenska pogodba.

Ninčič in Pašic mu v znak hva-ležnosti poljubita roko.

Medtem javni vratar, da se kralj ne more udeležiti slavnostne ce-rimonije. Pošilja pa svoje copate, kar je nazadnje vseeno.

Ninčič in Pašic zgrabita vsak eno copato ter jo obsujeta z uda-nostnimi poljubi.

Pašic (mrmra): — Ah, to je božanski mirs!

Ninčič: — Vse, kar je kraljev-skega, ima poseben in enak duh. To vem, ker sem zadnjič pestoval Njegovo Visočanstvo narelega prestolonaslednika. Isti duh in ista blaženost.

Mussolini: — Kot sem že rekel: Reka je naša, kaj ne?

Pašic: — Kadar boste hoteli še kaj več, kar naju pokličite. Kar povejete, nič se ženirati. Beseda ni konj.

Mussolini: — Hvala vam, go-spada. Tako dobrih sosedov še ni imela Italija.

Pašic in Ninčič se po kolenih splazita po stopnicah.

Mussolini vzame kraljevo copato, jo zapazi ob sveči ter pokadi za njima.

To je zgodba o italijansko-ju-goslavanski pogodbi. Bog se nas usmili!

Jugoslavanska

Katoli. Jednosta

Ustanovljena 1. 1895

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezidnik: RUDOLF PERDAN, 122 E. 185 St., Cleveland, O.
Podprezidnik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Klagačnik nezaplacenih smrtin: JOHN MOVERN, 612 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE V. GRAHEK, 203 American State Bank Bldg., 606 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON EBASNIK, Room 208 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 12 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Pullman, Wash.
FRANK MORICH, 4217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE BERMENC, 322 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 522 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih sadev kakor tudi denarne poštlatve naj se pošiljajo na glavne tajnike. Vse priitobe naj se pošilja na pred-sednika perotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišna spritvevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednosta se priprava vsem jugoslavonom se oblihen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sgladi tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Jugoslavija irredenta.

Zepet žrtve vojnega materijala.

V Bodrežu pri Kanalu se je mila-tenič Alojzij Škodnik dotaknil najdene granate, ki se je razpočila in ga grozovito razmesarila. Na pol števca so prepelejali v gorško bolnico. — V bližini Bodreža je nabiral neki italijanski delavec vojni materijal. Razstrelivo ga je raztrgalo na drobne kosce.

V Idriji narašča brezposelnost.

Ošoli 500 mladih ljudi je brez dela. Sedaj so odpustili tudi 26 mladih. Ako bi bilo pri rudni-ki upravi kaj dobre volje, bi ne poznali brezposelnosti. Zadnje ča-se so prišli v Idrijo delavci iz juž-ne Italije, okoli 20, ki pa niso uporabni za rudniško delo.

Razne vesti z Goriškega.

Za viteze italijanske kroge so imenovani znani slovenski odpad-niki Banelj, Peternel in Gallu-iz "Giociale del Friuli" pravi, da je to imenovanje zaslužena na-grada za njihovo gorečo fašistov-sko delovanje.

V Mirnu pri Gorici se je usta-novila sekcija fašistovske narod-ne stranke. Prišel je vabiti Slovence v fašistovske vrste sam poli-tični tajnik Caprara iz Gorice, ki je imel dolg govor. Pripravoval je, da je fašizem nekaj posebnega, nekaj velikega in vsa čast gre-šnim, ki so dosedaj delovali za fa-šizem med Slovenci. To delovanje bo rodilo najboljši uspehe, kajti kmalu bodo sprevideli vsi ogrom-ne dobrote, ki jih prinese fašizem Slovence. Nato se je sekcija ustanovila.

V fašistovskih krogih se razšir-ja vest, da bo morala soška legija, pri kateri je mnogo Slovencev, odpotovati v Libijo v Afriki. Lani so hoteli v Zapotoku usta-noviti izobraževalno društvo ter o predložiti politični oblasti v Gorici povsem radno opremljena pravila, katera pa so dobili sedaj

inazaj z opombo, da se ne potrdé. Tako drži italijanska oblast svojo obljubo kulturne svobode do Slovencev.

V Ajdovščini je predaval o le-poti Italije v italijanskem jeziku profesor Lorenzoni iz Gorice. Naznanjeno je tako predavanje tudi še po drugih slovenskih trgih.

Prepovedani so vsi sejni in trgi s prašiči, ovčami, kozami, volovi itd., ker je zevala kužna belezen na parkljih in gobeh.

Iz Kanala poročajo, da je v Col-niči eksplodirala mina, iz katere je jenal ekrazja neki furlanski delavec. Revez je bil na mestu mrt-vev in strašno razmesarjen.

Goriška trgovska zbornica je na svojem zadnjem zborovanju sklenila zahtevati k trgovskemu sporazumu z Jugoslavijo, da naj se s strani jugoslovenske vlade dovoli uvoz 100.000 hektolitrov vina z Goriškega, naj se odpravi carina na izvoz lesa in oglja ter železniški promet med Podbrdom.

Josinci in Področico naj po-stane mednarodni.

Poročalo se je, da je bil razpu-ščen občinski svet v Vojsnici na Krasi, katera vest pa ni resnična. Novi župan je Ivan Ferfolja.

V Narodno tiskarno v Gorici se je izvršil prečni vlem. Odnešen je bil tudi čel za 420 Fr, s kate-rih je prišla drugi dan v Ljub-ljansko kreditno banko neka mla-oda deklica. Tam so bili seveda že obveščeni o tatvini in pričakovati je, da deklice pove ime krivca.

Smrtna nezgoda kolesarja.

Dne 3. februarja ponoči je zadel na cesti v Gradsko v kolesarja Silveja Lorenzona vez, ki je bil brez svetiljke, kjer je obležal. Šele jutraj so ga opazili mimoideci in ga prepeljali v gorško bolnico. Že naslednjega dne je izdihnil, ne da bi prišel k zavesti. Nemernega vznika še niso izsledili.

Naš zavod, —

kojega glavni posel je pošiljatev denarja in prejemanje vlog na obresti, ne bavi se samo s tem poslom, kakor bi mnogi mislili.

Pri nas izvršujemo vse

Ali je smrt na električnem stolu sigurna?

Poroča Frank Dallam

Prerekanje med dvema panogama znanosti glede možnosti, da se oživi človeka, ki je soglasno s tradicionalnimi poskušnjami mrtev, je stavilo zopet v ospredje strašno vprašanje: — Ali električni stol res usmrti?

To vprašanje vključuje možnosti, o katerih ne razmišljamo radi v tej prosvitljani civilizirani dobi.

Če je res, ker trdijo nekateri znanstveniki, da ni človek, katerega se odveže z električnega stola in kateremu se je preje spustilo skozi telo močan električni tok, mrtev, potem smo krivi najbolj barbarskega običaja v človeški zgodovini.

Dr. Jelinek, slavni dunajski profesor ter ravnatelj električno-patološkega zavoda, pravi:

"Elektrika nikdar ne ubije. Celotno najmočnejši tok, katerega je mogoče proizvesti, ne napravi ničesar drugega kot kataliptično stanje, tekem katerega ni opaziti nobenega delovanja ali utripanja srca. Mogoče je pa nekaj časa navedeno oživit v življenje takega človeka.

Ta trditve profesorja vzbujajo spomine na najtemnejše čase Srednjega veka, ko je evetela inkvizicija in ko so ljudi žive zazidavali.

Soglasno s kabelskimi poročili se je dr. Jelinek več kot enkrat posrečilo spraviti nazaj v življenje žrtve električnih sukov, čeprav jih je zdravniška profesija kot taka proglasila mrtvm. Profesor Jelinek pravi, da je treba zločince, katere se je usmrtilo v električnem stolu, ali takoj sezgati ali pa jih pokopati v živem apnu, ker se jih drugače v vsakem slučaju žive zakopje.

Čudno sicer zveni ter vzbujajo nehoti protest, vendar pa je resnica, da je začasno prekinjenje organske delavnosti že pogosto povzročilo prezgodnji pokop. Nekateri ameriški zdravniki trdi, da se pogosto povzročilo prezgodnji pokop. Nekateri drugi zdravniki trdi, da se povprečno ne manj kot enkrat v enem tednu razkrije tak slučaj čer ga sporoči zdravniškimi oblastim. Ta presenetljiva možnost prezgodnjega pokopa je direktna posledica kataliptične, katere se dosedaj še malo razume.

Dr. Amos Squire, zdravnik Sing Singa jetnišnice, pa trdi, da je človek, katerega se usmrti v električnem stolu, mrtve: in da ga nobena injekcija ne spravi in ne more spraviti nazaj v življenje.

"Tega ni mogoče storiti," trdi dr. Squire povsem odločno. "Nekateri bodo mogoče trdili, da ima tudi smrt več stopenj. Vzemimo slučaj, da je ena strela zadela dva človeka. Ko ju najdejo, sta oba nezavestna, utripanje srea in dihanje je komaj opazno. Na zunanji sta oba mrtva. Skušaj se ju oživiti a le eden se odzove naporom. Drugi pa se ne prebudi več. V takih slučajih lahko rečemo, da je bil eden dveh mrtvejši kot drugi.

"V takem slučaju pa bi se vedno pojavilo vprašanje, na kateri ni mogoče odgovoriti in sicer, če je bil oživljeni človek dejanski mrtev. Morje lastno naziranje je, da ni bil mrtev. Prišel je zopet k zavesti, ker je imel več odporne sile kot pa drugi, a tudi on bi brez dvoma umrl, če bi mu ne prišli pravočasno na pomoč.

"Lahko se tudi tedi da nista sprejela oba, zadeta ob istem času, iste množine elektrike. V nobenem slučaju ne poznamo poti, kako določiti to. Kar se pa tiče usmrtenj v električnem stolu, ne more biti nobenega govora o kakih stopnjah smrti, ker dobi vsak isto množino elektrike."

Poročevalca je pokazal doktor Squire-ju knjigo z naslovom: — Mrtvi niso nikdar umrli, — katero je spisal Edward Randall iz Buffala. Zdravnik se je v glavnem zanimal za odstavke, v katerem kaže neki medij izraza mnenja, da se nikdar ne pojavi razkrojenje vsled elektrike.

"Mi poznamo voltažo, katero uporabljamo v jetnišnicah, kjer usmrtajo kaznjence z elektriko," pra-

vi medij. "Poznamo tudi navedeno katero lahko prenese človeko telo brez škode. Presenetljivo pa je izvedeti, da je učinkovanje visoke električne napetosti na telo skrajno različno."

Dr. Squire je prebral ta odstavek ter rekel:

"Vse to je skrajno zanimivo, vendar pa je jasno, da se izmed medij niti najmanjšega pojema o medicini. V slučajih, v katerih dobi človek silen električni sunek, se zavre v njegovem telesu take trenutne izpremembe, da je vsako oživljenje nemogoče. Celotno kri sama se tako izpremeni, da bi ne mogla krožiti, tudi če bi bilo srce sposobno za nadaljnjo življenje.

Pri številnih preiskunjah, katere sem izvedel na truplih ljudi, usmrtenih v električnem stolu, sem našel adrenalin absolutno negativnim v učinkovanju. Vbrizganje adrenalina v srčno steno ne proizvede nikakega skrčenja srčnih mišic, kar nam dokazuje, da je nemogoče vrniti dotičnemu življenju po izvršeni elektrokciji.

"Prisostoval sem 114 elektrokcijam v Sing Singu ter našel, da je nastop smrti v glavnem odvisen od amperaze ali množine elektrike, katero se pošlje s silo skozi telo, ne pa v tako veliki meri od voltaže. Dokazano je da proizvede tok enega Amperja, ki gre skozi možgane ali druge bistveno važne organe, trnino smrti."

— Važen je tudi element voltaže radi odporne sile človeškega telesa, ki je seveda zelo velika.

"Opor človeka proti električnemu toku je različen soglasno s kakovostjo krvi in kože. Človek, kojega koža je popolnoma suha, lahko prenese dosti višjo voltažo kot pa človek, kojega koža je vlažna vsled potenja. Iz tega vzoka lahko ubije električna zveza enega, dočim le malo poškoduje drugega, ki se je dotakne trenutke pozneje. Nadaljnjo presenetljivo dejstvo, katero sem dognal v zvezi s tem, je, da prenese lahko človek, ki trpi na jetiki večjo voltažo kot pa zdrav človek. To je mogoče posledica pomanjkanja klorina v krvi.

"Že več let se uporabljajo pri elektrokcijah v Sing Singu tok dvesto voltov za deset sekund, na kar se ga skrči na 250 voltov za štirideset ali petdeset sekund. Tega se zopet dvigne za pet sekund ter nato ustavi tok. V vsakem slučaju damo nadaljni sunek za tri ali pet sekund. Ta drugi udarec odpravi vse reflekse ter ne more biti nobenega dvoma, da se je pričelo razkrojevanje telesa.

"Če se izpostavi telo toku dveh tisoč voltov in desetih amperjev za deset sekund, bi bilo le obžgano meso. Takoj po uporabi 2000 voltov pa smo našli, da so dosegli elektrodi, ki ustvarjajo kontakt, vročino, ki bi lahko topila baker, dočim je poskočila telesna temperatura na 1130 stopinj. Kljub temu pa je še vedno najti ljudi, ki govore o oživljenju ljudi, ki se sedeli v električnem stolu.

"Ta visoka temperatura pa brez dvoma posledica pomanjkanja kroženja krvi, ki bi odneslo inelastno vročino. Mrtiška okorelost je dovršena v treh urah. Sreče je razširjeno ter napolnjeno s krvjo. Včasih so stene srea raztrgane. Kri je bistveno izpremenjena. Pod mikroskopom izgleda kri kot zrnata ter kaže elektrolitično razpadanje rdečih krvnih teles. Navadno trošenje je pečati se s človeškim truplom, ki je šlo skozi take izpremembe."

Bivši portugalski kraljevi par na Rivijsi.

Pred par dnevi je dospel v Cannes bivši portugalski kralj Manuel kateremu so portugalski monarhisti še nedavno ponujali načelstvo v odboru, ki naj bi zrušil republikanski režim v njegovi domovini. No, Manuel je monarhistične ponudbe odločil v zagotovilo, da mu je ljubše živeti kakor privatnik in da žrtvuje temu na ljubo vse nesigurno natezanje za monarhistično prekucijo v Portugalski,

ZA IZBOLJŠANJE POLOŽAJA AMERIŠKIH FARMERJEV.

Pred kratkim so prišli k predsedniku Coolidge-u delegati Farm Labor Party ter ga prosili, naj naj gre vojna finančna korporacija bolj na roko malim podeželskim bankam tekem spravljjanja farmskih pridelkov. Z leve na desno so senatorji: Magnus Johnson, Lynn J. Frazier, McNary, Shipstead in Capper.

Tudi puščava je imela svojo kulturo.

Znanstveniki so izsledili v puščavi Sahari ostanke starodavne kulture. — Razvaline mest. — Sahari gospodarijo dandanašnji vešidel Francozi.

Znano je, kako usodne posledice je imela grabežno izsekavanja nekdanj krasnih kraških gozdov po Rimljanih in Benečanih. Obsežno kraško ozemlje je postalo žrtev romanske grabelživosti in gola gmajna se še danes širi tam, kjer so nekdanji bujni gozdovi dičili naše kraje. Podobno puščavo je zdaleko strašnejši posledicami pa je človeška blaznost povzročila v severni Afriki, kjer se danes razprostira neskončna puščava Sahara.

Sahara ni bila vedno mrtva puščava. To ogromno ozemlje, ki se razteza nad 5000 kilometrov od vzhoda do zahoda, nad 1600 kilometrov od severa proti jugu, ki je večje od Evrope, živi v naših mislih kot žareča, žalostna puščava, kot nepregledna planjava vročega peska. A ta ogromna puščava, ki nam kaže pusto krajšo in gole skalnate gore, je bila nekoč rodovitna kulturna dežela. Našli so se verodostojni sledovi, ki to neopredno dokazujejo.

Znanstveniki, ki so raziskovali Saharo, med drugimi zlasti nemški geograf Rohlis, so našli v skalah izdolbene podobe rib in rastlin, plugov in drugega poljedelskega orodja — reči, ki so danes tamkaj neznane in katerih bi tudi pred tisočletji ne bili poznali, če bi jih v tej deželi sami ne bili rabili. V gorovju Air ali Asben, ki se dviga visoko do 2800 metrov visoko, je našel Rohlis v nekem jezeru ribe, ki se nahajajo sicer le v rekah Nil in Niger. Bila je torej nekdanj brezdvomno neka zveza med tem jezerom in med porečjem teh več tisoč milj oddaljenih afriških veletokov.

Žive priče za to domnevo pa so zlasti ogromne razvaline mest, ki so bila odkopana v severni Sahari. Te razvaline pričajo, o izredni krasoti arhitekture ter daleko prekašajo lepoto in obsežnost ostankov rimskega mesta v Pompeji, ki je leta 79. po Kr. postalo žrtev groznega izbruha ognjenika Vesuva. Najznamenitejša razvaline tvorijo ostanke mesta Damugadis, ki je bilo ustanovljeno v dobi rimskih cesarjev. Ostanke nam omogočajo vpogled v visoko razvito starodavno kulturo. V Damugadis, ki leži južno od Tripolisa v severni Sahari, so izkopali iz pustinskega peska bil mramorno mesto čudovite lepote s stebriči, okrašenimi s korintskimi nadglavjem; s širokimi cestami, ki bi lahko krasiše vsako moderno mesto; z vodovodi, kanali in vsemi onimi tehničnimi napravami, s katerimi je razpolagala poznejša rimska kultura. Našli so mesta, ki so bila nekoč židovske naselbine. Eno teh mest se je imenovala Juhudia.

Z začudenjem se vprašujemo, kako so mogla mesta popolnoma izginiti s površja zemlje. A te visoko razvite človeške naselbine so bile posvečene smrti, ko je ta nekdanj cvetoča dežela postala puščava. Morebiti nikjer na svetu niso Vandali in Saraceni divjali bolj surovo in brezumno kakor v severni Afriki. Ko so prešli Sredozemsko morje, so ropali, morili in požgali, rušili mesta in naselbine. Porušili so prekrasne palače; zagrešili pa so še večje zločine, ko so požgali gozdove in nepregledne dobrane krasnih palm, ki so nekdanj dičile obsežno ozemlje Sahare. Ko so izginili gozdovi, je izginila iz dežele tudi vlaga. Rodovitna zemlja se je posušila pod žarečimi žarki tropičnega sonca; postala je trda kot kamen, pozneje pa se je razdrobila v prah. S tem prahom so se igrali pasatni vetrovi, ki so v prah združljeno zemljo dvignili v zrak. Naposled so ostale le še gole skale in pesek in v pesku se je za večne čase pogreznila čudovita kultura davnih časov.

Danes je Sahara neskončna pokrajina brez žive površine, dežela, ki ima kakor Evropa doline in gorovja, reke in jezera. A gore kipe gole in strme proti nebu, v rečnih strujah pa se nabirajo snovi. Za nesametno divjanje Vandalov se pokori človeštvo z izgubo ene najlepših dežel sveta in skoraj brezupno je stremljenje, da se nedogledna puščava izpremeni zopet v rodovito zemljo. Sahara je danes podobna golim pustinjam na mesecu; vlaga ni in vegetacija je možna samo v redkih oazah, ki se namakajo le z velikimi težavami. Komaj 200.000 ljudi prebiva danes na tem ogromnem ozemlju, med njimi živi pleme Tibu, ki šteje približno 30.000 duš in živi v pokrajini gorovja Tibeti.

V raztresenih oazah žive zlasti Arabci, Berberi in Židi. Ti potomci egiptskih in starorimskih naseljenikov so preko libijske puščave dospeli sem do zapadnega dela Sahare. Že konec 15. stoletja so prestopili k mchamedanskemu veroizpovedanju, po svojih žegah in po svoji vnanosti pa ne morejo prikriti svojega židovskega pokoljenja. Kakih 6000 do 7000 teh ljudi prebiva v podzemskih jamah, kjer je poleti hladneje, pozimi pa gorkeje. Napravili so si celo podzemsko vrtove, ker je le v globljih tleh dovol vlaga za razvoj vegetacije. Kot trgovci z vodo vrše važno gospodarsko nalogo. Oni skrbje za to, da se lahko zaliva dateljeva palma, najkoristnejše drevo v Sahari.

Danes so razen Italijanov v Tripolitani, gospodarji Sahare Francozi. Zasedli so vse oaze ter uredili etape po celotnem ozemlju, ki meri nad šest milijonov kvadratnih kilometrov. Maroko je pri osvajanju Sahare v kulturnem oziru neprecenljiva opora. Smoteno postopanje Francozov v severni Afriki dokazuje, da imajo trdno volo, to največjo puščavo sveta izpremeniti v kolonijo, ki bo morebiti pozneje enkrat za človeštvo mnogo večje važnosti

Iz igre je postala resnica.

Ko so hoteli v Italiji napraviti film slavne povesti poljskega pisatelja, je igralca raztrgala razdražena levinja.

V "Jutru" od 7. t. m. je brzojavno poročilo o groznem dogodku, ki se je pripetil v Rimu pri filmovanju neke scene za "kino-matograf. Posnemala se je nova uprizoritev Sienkiewiczovega romana "Quo vadis", ki slika preganjanje kristjanov. Podjetje je hotelo imeti za kino veliko sceno, ko so kristjani izpostavljeni krvočelnosti levov in levinj ter se je v ta namen dogovorilo z lastnikom cirkusa Schneider, da mu da na razpolago 50 levov za dobo petnajst večerov. V tem času, bi kinooperateri posneli vse prizore v katerih Sienkiewicz nazorno slika preganjanje kristjanov v starem Rimu.

Pogodba med cirkusom in kinopodjetjem je bila podpisana in Schneider je glasom dogovora poslal 50 levov v oskrbo "Palatino filma", ki je takoj hotel začeti s filmiranjem. Arena, v kateri se je imela vršiti produkcija, je bila predeljena v dva prostora, prvi je bil določen za leve, drugi za predstavljanje preganjanj kristjanov. Zverine so prišle v svoj oddelek skozi železen hodnik. Spremljal jih je lastnik Schneider osebno.

Kinooperaterji so pripravili svoje aparate. Prizore sta vodila dva režiserja Gabrielino D'Annunzio in Giacobi ter komendant Ambrosio, ki je fungiral pri posienanju kot vrhovni nadzornik. Predno pa je začela prava scena, je hotel Schneider napraviti majhen poskus z zverinami. Levi so udrli dalje, začeli so se privrati in naenkrat je zbežgana levinja "Evropa" planila kvišku — proti igralcem. Člani filmskega ansambla so se srečno umaknili s tem, da so pravočasno odskočili. Edini Pallombi ni mogel za drugimi. Razkačena zver je skočila nanj in levinji so sledile tudi ostale zveri, ki s se z groznim rojovenjem vzpele na stopnišče, ki je vodilo kvišku. Pallombi je začutil, da je ranjen in je poklical na pomoč. Levinja je izdrla ostre kremplje iz ran in odtegnila šapo. Takoj nato pa je začela viti z repom in odprla svoji grzno žrelo. Pallombi je gledal levinjine zobe in videvši, da je opasnost na višku, je odrinil žival z rokami. Nesreča pa je hotela, da je v tem hipu Pallombi izgubil ravnotežje in padel z odra, na katerem je stal. Levinja je vroča kri omamila in potegnila za sabo — zver se je vrgla na svoj žrtev iznova ter začela Pallombija mrevrati in vlačiti po tleh semintja. Ostali levi so pa začeli

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

IMENA AMERIŠKIH DRŽAV.

Je že v človeški naravi, da radi pravimo kakšne kvante o ljudeh v kakem sosednjem mestu ali pokrajini in da obešamo na nje kak priimek. Saj ga ni kraja v Evropi, ki ne bi bil spojen s kako pravljico. Naseljenici, ki so prišli v novi svet, niso zapustili te navade za seboj. In tako je ni danes države v Uniji, ki bi bila brez svojega priimka, laskavega ali pa ne. Tako imenujejo državo New York dostikrat Empire State (država-cesarstvo ali država-vele-sila), in to radi njenega bogastva in ker ima največ prebivalcev izmed vseh drugih zveznih držav. Kako laskav je ta pridevek, tako ne posebno laskav je priimek sosednje države: New Jersey, Mosquito State (država komarjev) ji pravijo radi velikega števila in krutih sort njenih komarjev. Pennsylvania nosi ime "Keystone State"; "keystone" je osrednji kamen v oboku in, ako pogledamo na zemljevid Združenih držav, oblika te države se zdi nam podobna kamenu v sredini obočja, ki ga tvorijo atlantske države od New England do North Carolina.

Nekatero države se imajo zahvaliti za svoj priimek, kaki anekdoti o njenih prebivalcih. Tako ima Connecticut šaljivi pridevek, "Nutmeg State". To ime nakuje na nekega prebrisanege tovarnarja v tej državi, ki je baje napravil muškatinne orehe (nutmegs) iz lesa in jih poskušal razpečevati. Druga izmed malih držav, Delaware, nosi priimek "Blue Hen State" (država plave kokoši) in njeni prebivalci so dostikrat nazvani "Blue Hen Chickens" (piščanci plave kokoši). To ime sega baje nazaj v čase ameriške revolucije, ko je neki častnik iz te države v slučaju konverzaciji izustil mnenje, da ni dobrega petelina, ako ne prihaja od modre kokoši. Radi te modrosti se je napravilo mnogo dvopitov ni račun častnika in njegove države, tako da ista še danes nosi tak priimek.

Izvor mnogih drugih priimkov pa ni popolnoma jase. Dostikrat nahajamo v časopisih ime "Hoosier State" za državo Indiana; njene prebivalce pa zovejo "Hoosiers". Ta priimek je morda bolj v rabi, kot priimek kateresihodi druge države. Kaj pomenja ta beseda? Nekateri mislijo, da "Hoosier" je isto kot "Who's yer?" (Popačena oblika za "Who are you" — Kdo ste vi?) To pa zato, ker so prebivalci Indiane, baje jako radovedni in vsakega tuja spremljajo z vprašanjem: "Who's yer?"

Prebivalci države Illinois ne smejo zametiti, kadar kdo zove njihovo državo "Sucker State" in njene prebivalce "Suckers". "Sucker", ki je dal priimek tej državi, je neka riba selivka, ki vsebuje (sueks) svojo hrano skozi usta. Ta priimek sega baje nazaj v starejše čase, ko so se illinoški rudarji vračali v zgornja porečja ob onem letnem času, ko se "sucker" seli v isto smer. Beseda "sucker" ima seveda tudi mnogo drugih pomenov v angleščini — zlasti pa v ameriški angleščini, v kateri pomenja med drugim: lahkoživec ali sploh lahkoišljen človek, ki se daje rad izmlstli liki dunajski "Wurzen", kulin, tudi "greenhorn" itd.) Vse to razlaga, zakaj ta priimek države Illinois zveni tako humoristično v usih Amerikane, razum seveda ako je ravno iz te države.

Vsaj ena država pa je ponosna na svoj priimek. In ta je Missouri — "Show Me State" (država — pokaži mi). Treba pokazati Missourijancu, predno bo on verjel. Iz tega izvira znana ameriška govornica (slang): "I am from Missouri", kar pomenja toliko kot: "Jaz sem neverni Temaž".

Iowa je "Hawkeye State". Ime spominja na nekega tamošnjega popularnega žurnalista starejše dobe, ki je bil znan pod pridevkom "Old Hawkeye" (Staro kraguljevo oko ali stari bistrogled).

Priimek države Ohio je jako znan; ji pravijo "Buckeye State". Izvor tega pridevka je nekoliko zavojljan. Segaj nazaj v čase predsednika Wm. Henry Harrison-a, ki je umrl leta 1840 po enem samem mesecu predsednikovanja. Ko je Harrison kandidiral, mu je neki nasprotnik očital njegov skromni početek, češ, da je bil vzgojen v bajti iz hlo dov in je pil "hard eider". Na to so njegovi pristaši v državi Ohio odgovorili na ta izziv s tem, da so ponosno razstavili sodke jabolčnika in kočjo iz hlo dov divjega kostanja (buckeye). Bolj prozaična razlaga je ta, da je država dobila svoje ime iz divjih kostanj, ki jih tam zovejo "buckeye" (izgovarjaj: bakaj).

Mnogo držav so krstili s priimkom po živalih, cvetlicah ali drevesih, ki so tam značilni. Arkansas je "Bear State" (Medvedova država), Kentucky je "Blue Glass State" radi tamošnje temnozelenne ali plavo-zelene trave, Maine, tri četrtine katere države so pogozdovane s smrekami (pine), se imenuje "Pine Tree State", Michigan je "Wolverine State", tako imenovana po ameriškem požerku (wolverine), katere žival tam živi. Wisconsin je imenovana "Badger State" radi mnogih jazbecov (badger) v tej državi. Minnesota je "Gopher State", kajti tam je polno onih progastih verve, ki jim pravijo "gopher". Nebraska je "Antelope State" (država antilop). Nevadi pravijo "Sage Brush State", ker grmičevja žajblja ali kadulje (sage brush) pokrivajo skoraj vso državo. New Hampshire je "Granite State" in Oregon je "Beaver State" (država bobrov).

Texas nosi priimek "Lone Star State" (enozvezdna država). Ko je Texas bil neodvisna, republika — od 1836 do 1845, se je v njeni zastavi nahajala ena edina zvezda.

Kaj čuden je priimek države West Virginia, ki ji pravijo "Panhandle State" (država: ročaj pri ponvi). Pogled na zemljevid nam raztomači takoj vzrok tega pridevka, kajti oblika te države je zares nekoliko podobna ponvi z ročajem vred.

Dirjati kakor besni semintja. Pallombi je vpil, igralci so začeli bežati — bila je strašna situacija. Reče je bil v groznem stanju, v kateri je vse izgubilo glavo. Vsakdo je videl na kokoši samo lastno življenje in je hitel, da ga čimprej reši. Edina, ki sta ohranila potrebno ravnotežje, sta bila Schneiderjeva žena in krotilice levov, ki je vznemirjene zveri naganjal skozi železni hodnik nazaj v njihove kletke. Počasi, polagoma se mu je to posrečilo z edino izjemo levinje, ki je grozno renče hodila okoli svoje žrtve in vedno iznova zadirala ostre kremplje v truplo ubogega Pallombija. Kinooperater Giovanni Granato se je opogumil in je, ostaviši svoj aparat, izprožil na levinjo šest strel. Pogodil jo je z vsemi šestimi krogli v tilnik.

V skrbih.

"Natakar, prinesite mi prosim zrezek".
"Tako gospod".
"Ali prosim velikega, sem zelo nervozen in me vsaka malenkost razburja".

Priseljevanje, -- nekoč in sedaj

Piše James J. Davis.

Med sedanjim trenutkom ter 30. letom tekočega leta je treba rešiti eno najbolj pomembnih vprašanj, s katerim se je moral kdaj pečati ameriški narod. Imenovana dva dne bo nemreč ugasnila pravomoč tridostotne kvotne postavbe, ki omejuje število priseljenecv, ki smejo priti v Združene države, na imenovani odstotek ljudi ki so stanovali iz istega naroda v Združenih državah leta 1910.

Če ne bo kongres nanovo sprejel sedaj veljavne postavbe ali če ne bo sprejel nove postavbe, s katero se bo še bolj omejilo število priseljenecv iz tujih dežel, potem bodo vrata Amerike odprta in priča bo mo največjega vala priseljevanja, kar ji bo zaznamovala ameriška zgodovina. V Evropi in na Bližnjem iztoku je namreč dobesedno na milijone ljudi, ki komaj čakajo na priliko, da se izselijo v Ameriko.

V splošnem govorno bi bila v takem slučaju edina ovira neomejenega priseljevanja postava, ki izključuje Kitajce in Japonce; nadalje postavbe, ki izključujejo nemoralne ženske, idiote in druge duševno zaostala, ki bi brez dvoma postali breme javne dobrodelnosti; kriminalce, poligamiste, kontraktne delavce, anarhiste in bolne. Veljaven bi bil seveda še naprej sporazum z japonsko vlado, in veljavna bi ostala tudi določba, ki zahteva od priseljenca preiskušnjo v čitanju.

Dejstvo, da je prišlo skoro en milijon inozemcev v Združene države tekom fiskalnega leta 1921, nam kaže, kako neprimerne so take omejitve za dejansko skrcenje števila priseljenecv, ki hočejo priti v to deželo. Tem bolj neuspešne pa bi bile danes, ko je v raznih evropskih deželah na milijone nezaposlenih ljudi, ki komaj čakajo na priliko, da lahko odidejo v deželo, kjer so plače visoke in življenjski standardi neizmerno boljši.

Seveda je mogoče debatirati, kakšen učinek bi napravilo neomejeno priseljevanje na ameriške ideje in ideale, navade in običaje, vzgojo, umtnost in vero. Dosti bi se tudi dalo razpravljati o tem, če bi bilo mogoče te mase priseljenecv asimilirati in amerikanizirati ali če bi te tuje mase same absorbirale in asimilirale ameriški narod ko so absorbirale stare Rimljane tolpe severnih barbarov, ki so udrle v Italijo. Mnenje glede te stvari je lahko različno, vendar pa obstaja dejstvo, da niso Združene države asimilirale številnih milijonov od 35.000.000, ki so prišli v Ameriko od leta 1920 naprej.

Pred kratkim mi je pripravil urad za delavsko statistiko številne karte in tabele, ki kažejo narastek priseljevanja tekom enega stoletja. Te tabele so pokazale, da ni doseglo število priseljenecv v Združenih državah 100.000 v nobenem letu do 1842, ko je bilo prispriženih nekaj več kot sto tisoč. Ti priseljeneci pa so prišli v glavnem iz severne in zapadne Evrope. Celih sedemdeset odstotkov priseljenecv onega leta je prišlo iz Anglije, Škotske in Irske.

Ena leto je padlo število priseljenecv na nekaj več kot 52.000. Število priseljenecv je nato leto za leto raslo ter doseglo leta 1854 več kot 400.000. Največ teh priseljenecv je prišlo iz Anglije in Nemčije.

Po zaključenu Državlanske vojne je prišel nad Ameriko nadaljnji val priseljenecv in takrat se je tudi pričelo priseljevanje iz istočne in južne Evrope.

Če bom skušal razpravljati tukaj o ekonomskih silah, ki so bile na delu tekom stoletja tujege priseljevanja v Združene države, ter hočem le reči, da je bilo izseljevanje v glavnem posledica vojne, političnih izprememb, ekonomske depresije, dobrih in slabih časov. V glavnem pa zapazimo, da je bil prvi val priseljevanja v glavnem angleški in tudi nemški. Isto velja tudi glede drugega vala.

Tretji val, ki je dosegel svoj vi-

šek leta 1882 pa je bil že bolj mešan. Poleg Angležev in Nemcev se je selilo v Ameriko nešteto Italijanov, Grkov ter drugih narodnosti južne in istočne Evrope.

Četrti val je segal od leta 1903 do 1914, z maloštevilnimi priseljeneci iz severne Evrope ter pretežno večino priseljenecv iz prejšnje Avstro-Ogrske, Italije in Rusije. V fiskalnem letu 1921 se je pojavil nov val, ki bi brez dvoma dosegel višino prejšnjih, če bi ne bilo tridostotne kvotne postavbe.

Toliko glede števila priseljenecv, ki so prišli v deželo tekom enega stoletja. Res je, da je prišla pretežna večina teh priseljenecv semkaj v namenu, da ostanejo tukaj, a velik del priseljenecv ni imel nobenega namena ostati tukaj. Največja plemenska skupina, ki je prišla skozi naša vrata v zadnjih petnajstih letih, je bila italijanska, a ta skupina je bila tudi ona, ki je ostala le začasno tukaj, kajti celih štirideset odstotkov pripuščenih Italijanov se je vrnilo v solčno Italijo. Najboljši rekord za trajno bivanje so dosegli Židje, ki so prišli semkaj za stalno, kajti le nekako pet odstotkov Židov se je vrnilo v Evropo in drugam, odkoder so prišli.

Tekom teh petnajstih let zavzemajo Kitajci drugo ekstremno mesto, kajti več kot 47.000 izmed 36.000 postavno pripuščenih se je vrnilo domov. V številu teh pa ne smemo vključiti številnih tisočev vtihotapljenih iz Cube, Mehike in Canade.

Obseg problema inozemcev v Združenih državah, tako s stališča Amerike kot s stališča inozemcev, je bil jasno razviden iz poročil zadnjega ljudskega štetja. V Združenih državah je skoro pet in devetdeset milijonov belega prebivalstva. Od teh je bilo malo več kot 58 milijonov tukaj rojenih od ameriških staršev. Preostalih petnajst milijonov je tujege izvora. Naj sta bila oče in mati rojena v inozemstvu. Skoro štirinajst milijonov pa je zunaj rojenih. To pomenja, da imamo več kot 36 milijonov ljudi, ki so prišli v sedanji ali prejšnji generaciji iz Evrope.

Kakšni pa so nauki tega sto let trajajočega priseljevanja v Združene države, tekom katerega je bilo pripuščenih v deželo 35.000.000 inozemcev? Ali so ti milijoni, karere je sprejela Amerika, sprejele naše ideje in ideale, ter sploh vse, kar dela dobrega ameriškega državljanja? Koliko med njimi je sprejelo ameriške standarde? Kako številni med njimi so postali ameriški državljanji?

Ljudsko štetje leta 1920 se je dotaknilo te faze priseljenškega problema ter pokazalo število naturaliziranih in nenaturaliziranih priseljenecv v Združenih državah. Od skoro 14 milijonov belih ljudi inozemskega izvora je manj kot polovica državljanov. Naši rekordi kažejo, da je inozemec približno deset let v tej deželi predno sprejela dolžnosti in odgovornosti državljanstva.

(Konec prihodnjic.)

Statistika poljubov.

Neki davno umrli londonski advokat je zapustil mogoče prvo točno statistiko poljubov iz svojege življenja. Po tej statistiki je točno označil intenzivnost ljubezni za posamezne dobe življenja v zakonu.

V prvem letu zakona po tej statistiki, poljubi dosežejo največje število in sicer 36.000. Dnevno torej 100 poljubov. V drugem letu se skrči število za polovico, v tretjem letu se zniža ogromno število dnevnih poljubov na deset. Po petih letih sta bila običajna samo dva in sicer poljub za "dobro jutro" in za "lahko noč". Ta navada je ostala nekeko do 15 leta zakonskega življenja.

Pozneje si je pa ta advokat svoj ženo samo tu in tam izmerjal poljub.

Čudno se izpreminjajo časi! Kakdo je z našimi zakoni, nimamo statistike.

Skrivnostna izgubljena dežela.

V spisih grških pisateljev se je ohranila med drugim tudi skrivnostna pravljica o Atlantidi, zemlji visoke kulture, ki se je nahajala onkraj Herkulovih stebrov, to je onkraj današnje morske ožine pri Gibraltarju. Iz grškega vira, ki je edini ostal, se da razbrati, da so Grki pravljico o Atlantidi dobili od starih Egipčanov. Stadi Egipčani, ki so se že sami ponašali, da je njihov rod tako star, da je živel že prej, predno je naša zemlja zablestela luna, so pripovedovali da so njihovi pradavni pradedi stali v ozkih stikih s to skrivnostno zemljo Atlantido, z njo kupovali, se pa tudi vojskovali. Podrobnosti o tem so bile baje popisane v neki starodavni knjigi, ki pa je pri požaru znane velikanske knjižnice v Aleksandriji, zgorela skupaj z drugimi že pred Kristovim rojstvom. Pravljica je vzbudila že v prejšnjih desetletjih obilno zanimanja med arheologi, astronomi in historiki, pa tudi med drugimi, ki se zanimajo za davno prošlost naše zemlje in človeškega rodu. Devetnajsto stoletje, ki je imelo svoje železnotrdne zakone in skušalo rešiti vse probleme po teh zakonih, je kratkotalo zanikalo pravljici vsako podlago in to iz enostavnega vzroka, ker ji obstoj kake zemlje onkraj Gibraltarja ni šel v račun. Danes tudi znanstveni in to celo nemški krogi, vedno bolj uvidvajo, da je resnica najbrž precej drugačna, kakor ono, kar so skonstruirali hladni nemški računarji devetnajstega stoletja. Mnogo teorij, ki so izgledale take verjetne, da si o njih še nedavno nihče ni upal dovoliti, se danes ruši. Polagoma prihaja spoznanje, da naša mladost že zdaleka ni tako velika, dabi lahko vse proumila in rekla na podlagi umetno skonstruiranih teorij: to je tako, to ni tako: to je bilo, tega ni bilo. Tudi geologi seznavajo polagoma železne skorjane in se umikajo.

S tem dobiva tudi pravljica o Atlantidi večji pomen in mnogo strokovnjakov je že izrazilo mnenje, da morda vendar ni brez podlage. Tudi v avstronomiji nastopajo novi časi in čudno bahanje starih Egipčanov, da so živele že prej, predno je naša zemlja dobila v našem mesecu svojega vernega spremljevalca, kateremu so se poprej smejali, dobiva danes istotako trdnjše podlago. Glacialna kosmogonija dokazuje, da je naša zemlja imela že več mesecev, ki so popadali in se združili z njo in da je istotako bilo tudi več dob, ko je bila brez meseca. Hoerbigar trdi, da je naš današnji mesec že peti. Prvi je spremljal našo zemljo v pradobi, drugi v primerju, tretji v sekundariju, četrti v terciariju, peti pa jo spremlja sedaj. Približanje vsakega meseca zemlji je povzročilo na eni strani ledeno dobo, na drugi pa vesoljni potop.

Pa zakonu izoženjanja krožne poti se bo tudi razdalja med našo zemljo in današnjo luno vedno bolj krčila in prišel bo čas, ko se bo tako približala, da se bo radi velikanske privlačnosti razletela in bodo njeni kosi polagoma popadali na zemljo. Po tem dogodku bo nastopila doba brez lune, ki bo trajala vse dotlej, dokler se ne bo Mars, ker je manjše telo kot naša zemlja in se njegova krožna pot krog sonca torej tudi hitreje zožuje, tako približal naši zemlji, da ga bo ujela, kakor je nekoč ujela našo današnjo luno in bo potem Mars naša luna, dokler se tudi z njim ne bo zgodilo isto. Toda pustimo daljna izvajanja. Za razumevanje usode Atlantide zadostuje že to.

Kultura na Atlantidi se je razvila po vesoljnem potopu, to je po oni tragični katastrofi, ki je zadel našo zemljo takrat, ko se je nanjo zrušil terciarni mesec. Mesec, ki je poprej držal zemeljsko voščo zbrano v velikansko maso na ekvatorju, je izgubil in voda je planila, prosta njegove privlačne sile, na obe strani proti obehma poloma, butala nekaj časa semintja, dokler se ni umirila in enakomerno porazdelila po vsej zemeljski površini. Vred tega so

stopila iz vode razna ozemlja krog ekvatorja, ki so bila poprej poplavljena. Med temi ozemlji je bil tudi del Afrike med Južno Ameriko, ki se danes zopet nahaja pod vodo, ker je drži na ekvatorju novi, današnji mesec. Na tem ozemlju se je naselil del preostalega človeštva in razvil tekom tisočletij visoko kulturo, o kateri pripoveduje grška pravljica po egiptovskih virih. S to zemljo in narodom, ki je živel na njej, so občevali stari Egipčani, občevali so pa tudi Indci v južni Ameriki in Mehiki in skoro gotovo je da so od njih prejeli svojo kulturo. Kakor je ti skoro nevrjetno, vendar je to edino na ta način, da verujemo v povest o Atlantidi, mogoče razvozljati skrivnost sorodnosti stare egiptovske in ameriške kulture in umetnosti. Vera starih Egipčanov je bila skoro ista, kakor vera Lukov v južni Ameriki in Mehiki in stavbe, ki so jih gradili egiptovski faraoni, so gradili tudi Indci, vladarji Inkov v Ameriki. Pred vsem piramide! One piramide, ki se še danes nahajajo v dolini reke Nila, so popolnoma podobne onim, ki so se ohranile v Teotihuacanu v Mehiki in ki so, kakor se sodi starejše nego egiptovske! Da bi bilo dvema tako narazen živčevina ljudstvom, enemu v Afriki in drugemu v Ameriki, padlo pred davnimi tisočletji na pamet, graditi enake stavbe enake piramide in to na čast istemu bogu, ne da bi veleli drug za drugega, je menda tako izključeno, da tega nihče ne bo trdil ali verjel.

Atlantida je morala torej res obstojati in njega kultura je morala biti tisti vir, iz katerega so žrpali svojo učnost, znanost, vero in kulturo ter umetnost stari Egipčani na vzhodu in stari Amerikanci na zapadu. Takrat pa, ko je naša zemlja zopet zajela nov mesec, našega današnjega, je ta dogodek naenkrat potegnil velike količine vode na ekvator in kulturno zemljo Atlantido je z njenim prebivalstvom vred zakrilo morje. Tudi o tej katastrofi pripoveduje omenjena pravljica. Verjetnost, da je Atlantida res obstojala in da je bila vez med Afriko in Ameriko ter s tem tudi vez med Azijo, je torej velika. Seveda pa so vse to tudi le še več ali manj trditve, ki jim manjkajo trdni dokazi. Dr. Neotling pravi v svoji znameniti knjigi "Die Kosmischen Zahlen der Cheops-pyramide", da se bo dalo na obstoj Atlantide sklepati z veliko večjo verjetnostjo, ko bodo izmerjene dimenzije mehiških piramid in bo s tem dokazan ali ovržen skupni izvor mehiške in egiptovske kulture. Če se to izkaže in če bodo opazovanja doglala še nova potrdila potem bo postavljen na glavo ves razvoj kulture človeštva, kakor je šablonsko opisan danes v zgodovinah stare dobe Dokazano pa bo tudi obenem, da je človeška kultura mnogo starejša, kakor smo mislili in da ima do gotove meje prav znani nemški filozof Spengler, ko govori v svojem delu "Untergang des Abendlandes" o večnem zakonu porajanja in propadanja kulture na zemlji. Skrivnost Atlantide nam lahko razkrije še mnoge druge skrivnosti.

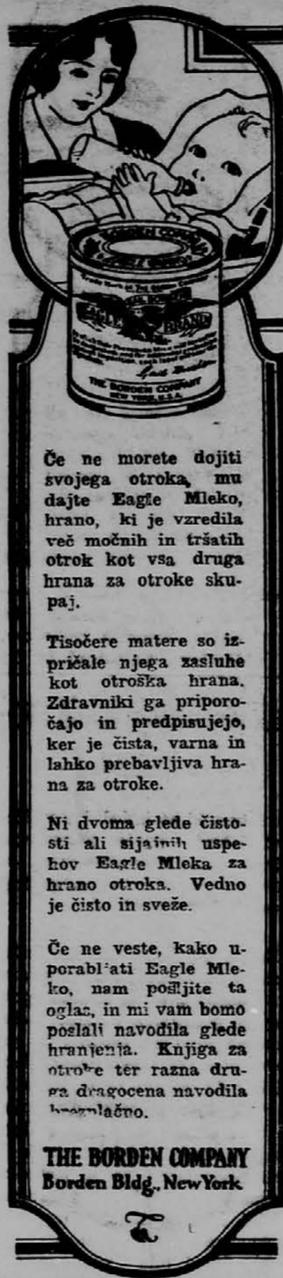
Plebiscit o uživanju alkoholnih pijač.

Norveški socialisti so predložili svoji vladi spomenico, v kateri zahtevajo preobdelbo ljudskega glasovanja o točenju in uživanju alkoholnih pijač. Plebiscit naj bi se vršil o priliki parlamentarnih volitev, ki bodo še letos.

Tudi potrebno.

Avstrijski cesar Ferdinand v svojih zadnjih letih ni imel posebnega smisla za državne posle.

Pri neki važni ministrijski seji je bil nepretrgoma skozi okno in se vsi čas ni zmenil za važna predavanja. Šele ob odmoru se je vzdramil in rekel skupščini: "Čudno v zadnjih dveh urah je prevozilo dvor 420 izvoščkov in 150 crnibusov."

Če ne morete dobiti svojega otroka, mu dajte Eagle Mleko, hrano, ki je vzredila več močnih in tršatih otrok kot vsa druga hrana za otroke skupaj.

Tisočere matere so izpričale njega zasluge kot otroška hrana. Zdravniki ga priporočajo in predpisujejo, ker je čista, varna in lahko prebavljiva hrana za otroke.

Ni dvoma glede čistosti ali sijajnih uspehov Eagle Mleka za hrano otroka. Vedno je čisto in sveže.

Če ne veste, kako uporabiti Eagle Mleko, nam pošljite ta oglas, in mi vam bomo poslali navodila glede hranjenja. Knjiga za otroke ter razna druga dragocena navodila brezplačno.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg., New York

Dvajsetletnica rusko-japonske vojne.

Ta teden je minulo dvajset let, kar je izbruhnila vojna med orjaško Rusijo in takrat še malo Japonsko. Šlo je za moč na Daljnem vzhodu. Rusija je zasedla Mandžurijo, si najela od Kitajske trdnjavo Port Arthur in se pripravljala da zasede polotok Korejo. S tem je postal konflikt med Rusijo in Japonsko neizogiben. Rusija je preveč podcenjevala vojaško silo in vztrajnost Japonske. Ruska vojska pod poveljstvom generala Kuropatkina je bila poražena pri Liaojanu. Zmagoviti japonski general je bil Ojama. Ruska armada se je umaknila proti Mukdenu, kjer je prišlo do odločilne, 14 dni trajajoče bitke. Tudi nezavetni Port Arthur, ki ga je branil general Staessel, je padel. Rusija je bila prisiljena skleniti mir, ki je bil podpisan v avgusta 1905 in s katerim je izgubila Port Arthur, vpliv na Korejo in otok Sahalin.

Pratična skušnjava pariškega zagovornika.

Pred sodnim dvorom nekega francoskega pokrajinskega mesta se je zagovarjal šofer Louis radi težke telesne poškodbe neke starke, ki ji je zlomil tri rebra. Zagovornik se je trudil na vse mogoče načine, da bi bil njegov klient oproščen. Povzdigoval je v nebesa njegove šoferske zmožnosti, spominjal na njegovo preteklost, izborna spričevala, policijske registre, hladnokrvnost, izobraženost in razne druge evetke, ki lahko vplivajo na mnenje sodnikov. Trud ni bil zaman; sodniki so ga oprostili. Vesel radi tega je povabil šofer zagovornika v svoj avto in mu obljubil, da ga pelje zastopj v Pariz. Ovdetnik je seveda ponudbo sprejel in šlo je proti Parizu v divjem diru. Toda bogsigavedi kako, naenkrat je avto zadel v debelo drevo in zagovornik je obležal v cestnem jarku z razbito glavo in zrahljanimi kostmi. Ko je po dolgem času okrevaj, je trdnop sklenil, da ne bo nikdar več poskusil svojih teorij udejstvovati praktično.

Uspešna prizadevanja angleških delavcev.

Poroča Upton Sinclair.

Bogatim razredom in Združenih državah se nudi sedaj presenetljivi prizor delavske in socialistične vlade v Angliji. Ne vedo, kako naj si razlagajo to prikazen. Prav posebno pa so vznemirjeni radi migljaja, ki je dan s tem tudi Združenim državam. Ljudje, ki so zapirali dosedaj svoje glave vsem novim idejam, se bodo morali seznaniti z gibanjem delavskega razreda, ki se je polastil na miroljuben način največjega cesarstva sveta.

Pred menoj na mizi leži knjiga, katere je izdala Labour Publishing Company, oficijelna založnica angleške delavske stranke. Ta knjiga nosi naslov "Spomini Tom Manna, življenjepis moža, ki je moral sedeti v ječi radi svojega brezpogojnega nasprotovanja proti militarizmu".

Tom Manna poznam osebno, ker sem se seznanil z njim pred dvanajstimi leti. Bilo je ravno v času velike premogarske stavke in vtičajoci razredi Anglije so bili v paničnem stanju. Takrat je izdal Tom Mann pamflet, naslovljen na vojake in s pozivom: — Nikarte streljati. — Pisec pamfleta je bil aretiran ter vržen v ječo. Tom Mann je rekel na nekem zbravanju, da popiše sleherno besedo tega pamfleta in tudi njega so aretirali ter vrgli v ječo.

Mann je bil v onem času urednik nekega majhnega lista, imenovanega "Syndicalist". Jaz nisem ter nisem bil nikdar sindikalist vendar pa sem mnenja, da je treba dovoliti vsakemu človeku, da da izrazi svojemu poštenemu mnenju in da je to edini način, kako premagati slabe ideje ter jih namestiti z dobrimi. Ker je bil urednik poslan v ječo, sem pomagal tudi jaz pri izdajanju lista.

Stvar je bila precej smešna, ker sem pobijal v svojih člankih sindikalizem. Vse pa je gladko šlo. Tom Mann je vrjel v prostost razpravljanja ter bi bil pripravljen priobčiti cele argumente ljudi, ki so ga poslali v ječo. On in njegovi tovariši so se prerekli z menoj in vsak čitatelj si je lahko ustvaril svoje lastno mnenje.

Vprašanje se je glasilo, če se smejo delavci vdeleževati politike. Sindikalisti so zagovarjali edinole takozvano "industrijalno akcijo". Vrjeli so v delavsko unijsko organizacijo ter hoteli izključiti vsako sodelstvo v politiki. Moj argument pa se je glasil, da se morajo organizirati ljudje, ki opravljajo v družbi koristna dela, duševni in telesni delavci ne le v delavske unije temveč tudi v politično stranko da zavarujejo svoje interese.

Moj argument se je glasil, da lahko teče človek hitreje po dveh nogah kot skače po eni in da je treba delavcem poleg strokovne organizacije tudi politično organizacijo.

Med ljudmi, katere se mi je posrečilo izpreobrniti na ta način, je bil tudi glavni urednik "Syndicalista". Tom Manna nisem nikdar čul priznati tega, ker ga nisem videl izza izbruha vojne. Priznal pa je to z dejanji, kar je seveda glavna stvar. Sodeloval je z delavsko stranko ter podpiral delavske kandidate za parlament.

Sedaj pa je prišel na dan s svojimi spomini in ni vam treba dolgo listati, da razumete, katero stranko zastopa in katere delavce ki so ustvarili sedanjo angleško delavsko stranko.

Tom Mann ni bil deležen nobene posebne vzgoje. Zrastel je kot so zrasli pred šestdesetimi leti otroci angleških delavcev. V starosti devetih let je moral na delo v premogovniku. Kmalu nato pa je izbruhnil v rovu požar in mali Tom je izgubil delo. Dobil je nato službo v neki strojni delavnici. Tam je prvič čul o delavski uniji. Može so agitirali za deveturni delavnik. Kmalu se je pričel tudi zanimati za literaturo in je redno obiskoval poučna predavanja.

Nastopal je dostikrat kot "soap box" govornik kateri izraz se rabi v Ameriki v značilnem pomenu. Postal je skrajno aktiven in odličan v strokovnem delavskem gibanju. Celih štirideset let je bil zaposlen na ta način ter skušal razbistriiti svoje sodelavce ter jih bodriti k večjim naporom.

Dosti je pripomogel, da se je delavcem najprvo ugodilo deveturni delavnik in pozneje osemurni delavnik. Čas ene ure je za delavca dragocena stvar. Pomenja ne le več prostega časa, temveč tudi manj utrujenosti in izčrpanja.

Nato pa je prišla cela serija velikih stavk. Najprvo stavka pristanških delavcev leta 1899, tekom katere je bilo aretiranih več glavnih voditeljev angleškega delavskega gibanja ter je postal Tom Mann predsednik unije.

Nova Zelandija je postala znana v angleško govorečem delu sveta kot dežela, ki ne pozna nikakih stavk. Tom Mann pa je našel, da ne zasluži tega slovesa. Našel je tudi, da je v Avstraliji prav tako težko kot v Angliji zavarovati ljudem prostost govora. Preživljal je pet tednov v ječi v Meulbourne. V New South Wales je bil stavljen pred sodišče, a bil oproščen.

Od tam je šel v Južno Afriko. Bil je tudi v Canadi in Združenih državah.

V vseh štiridesetih letih javnega delovanja ni nikdar niti za trenutek omahoval. Zahteval je naj vlada Angliji masa naroda, ki opravlja koristna dela ter ustvarja veličino dežele. Bil je vedno nemurnen sovražnik vlade privilegiranih razredov: profiterjev, finančnikov, vojnih špekulantov in bogatih livovarnarjev.

V angleškem parlamentu je sedaj 201 zastopnikov angleškega delavskega gibanja. Med temi niso vsi tako inteligentni kot je Tom Mann, a večina njih se je šolala v trdi šoli resničnega življenja in cilj vseh je isti: — Anglija za Angleže.

Seveda se lahko zgodi, da napravijo napake, vendar pa je resnica, da gredo naprej in da jih ni mogoče ustaviti, prav kot ne moremo ustaviti plazu.

Zgodovina človeštva pozna številne velikanske države, ki pa so propadle ter izginile z zemeljskega površja. Propadle so radi razkošnosti in brezdelja vladajočih krogov ter revščine in degradacije med delavskimi sloji. Obe ti prikazni sta se pojavili tudi v sedanjem angleškem imperiju. Nastopila pa sta obenem dva faktorja, ki nista bila poznana imperijem starega sveta.

Eden teh faktorjev je javno časopisje, vsled katerega je mogoče stopiti v stik z masami naroda poceni, brez velikih stroškov. Nadajni faktor je delavsko gibanje, obstoječe iz velikih delavskih organizacij, ki vedno pazijo na to da so informacije s katerimi se seznanijo delavsko prebivalstvo, resnične in pristne.

Delavci stare Grške, Rima, Asirije in Egipta so bili nevedni sužnji. Niso si znali pomagati, tudi če bi hoteli. Delavci Anglije pa so prosti možje, ki same sebe izobražujejo ter skušajo izobraziti tudi svoje tovarise. Izdajajo tudi svoje lastne publikacije ter vzgajajo svoje lastne voditelje in vsa znamenja kažejo, da bodo napravili iz svoje dežele dom miru in izobilice za vse ljudi, ne pa le za par privilegirancev.

Zagonetno, toda resnično.

Žrtev Bob Caffney bande.

I.
— Walters? — je vprašal voditelj detektivskega urada. — Walters? Hočete vedeti, kaj mislim o njem?
— Pri tem se je pretkano nasmehnil.

— Hočem vam povedati, prijatelj, — je nadaljeval. — Walters je razred zase. On je eden najbolj ponižnih in krotkih detektivov, kar sem jih imel kdaj pod seboj. Ne izgleda dosti prida ter je slab, kar se tiče telesnih moči in poguma. Ima možgane, prokleto dosti sive možganske snovi...

Moral sem izgledati precej dobre volje, kajti detektivski načelnik me je jezno pogledal.

— Ne smejajte, — je zamrmral. — Če bi bile Waltersa, bi bil ne bil milijonar X. poslan v ječo radi umora ter bi se še vedno lahko postavljala, da je moč njegovega denarja močnejša kot pa moč pravice.

— In vendar trdite, da ni imel Walters poguma?

— Tega ne pravim, a on ne izgleda pogumen ter tudi še ni nikdar pokazal svojega poguma. Moč ni imel še nobene prave prilike za to. To mi je egalno. V svojem departamentu potrebujem njegove možgane in če bi bilo treba, bi vedno poslal žnjim telesno stražo, če preiskuje kak slučaj. On dela hitro in nezmotljivo. Vse vidi, vse sliki, ter uporablja svoj dobihi hišni razum, da pojasni slučaj. Pri tem je majhen in neznan. Upam, da ne bo prišel nikdar v položaj, v katerem bi bil potreben pogum. Kljub duševnim zmognostim bi postal predmet zasmevanja tovarišev...

Naslednjega dne sem spoznal detektiva Waltersa, a ravno, ko sem se hotel razgovarjati z njim, mu je izročil poslušajoči seržant listek z naslovom ter mu rekel:
— Hitite, Walters. Mož pobit. Mogoče bo umrl, pravi poročilo. Najbrž uboj. Mogoče lahko še govorite ter da informacije. Skušajte kaj izvedeti od njega.

Walters je vzel listek, na katerem je stal naslov, si nataknil klobuk ter odšel počasi skozi vrata, proti bližnji postaji podružnice železnice. Seržant je zrl za njim ter majal z glavom.

— Čuden človek, — je rekel. — Kot da se mu sanja. Nikdar ne razmišlja o slučaju, dokler ga ne konfrontirajo z dejstvi in nato poda vedno pravilno rešitev.

Zgodovino slučaja, ki je bil poverjen Waltisu onega jutra, mi je povedal detektivski načelnik šele par dni pozneje. Načelnik je pripovedoval povest približno na naslednji način.

Ko je dospel detektiv Walters na dotični naslov, je zagledal pred neko prodajalno v ozki, temni ulici veliko gručo ljudi. Spoznal je, da je bila zastavljajnica, pred katero si je policist v uniformi prizadeval zadržavati ljudi, ki so hoteli gledati skozi okna v prodajalno. Walters si je počasi priboril pot skozi radovedneže.

— Slabo, slabo, — mu je rekel, ki ga je spoznal. — Starega Samuela Grossa, ki je bil v tej luknji izza časa, ko sem bil deček, so tako zbili, da bo komaj okrevale.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je stopil v zastavljajnico. Na enem koncu poltemnega prostora je ležal na tleh možki. Neki drugi, zdravnik, se je sklanjal nad njim in tretji, policist je stal poleg. Celi prostor je izgledal kot posut s prahom. Povsod naokrog so ležale razbite vaze, stare obleke in stari čevlji. Gross je bil starinar in zastavljajec, kar je bilo v onem času nekaj povsem običajnega.

Walters je zapazil, da je zlomljen en stol, najbrž na glavi starega moža in dve vazi. Obrnil se je proti zdravniku.

— Ali lahko govori? — je vprašal.

— Da, a napravite kratko. Ne more več dolgo trajati.

Walters je pokleknil poleg umirajočega.

— Prihajam iz glavnega stana, — je rekel. — Ali me razumete? Dajte mi par pojasnil.

Stari Samuel Gross je zastokal od bolečine. Odprl je oči ter pokimal z glavo, da razume. Nato pa je govoril, počasi in z napotom...

— Jaz sem pošten. Vedno sem se branil imeti posla z polovi...

— Pretekli mesec sem bil priča proti zločincem... Hoteli so mi prodati blago... Prisegli so osvetlo...

— To je storila Gaffney banda... Gaffney je storil to... Hoteli so me napraviti sprejemnika ukradenega blaga... ter me nato naznaniti policiji... Tega nisem hotel in sedaj... — Bob Gaffney...

— Glava starca je omahnila nazaj. Bil je nezavesten.

— Ali ste čuli, kar je rekel? — je vprašal Walters policista in zdravnika.

— Oba sta prikimala.

— Tukaj ne pomaga moja umetnost nič več, — je rekel zdravnik. — To je uboj. Ubogi človek.

Čas je, da pride Gaffney tolpa v ječo. Dosti dolgo je terorizirala ta okraj in noben član ni še videl več kot prisilno delavnico. Vsi se boje te bande, celo policisti.

Kmalu nato je Walters zamišljen zapustil prodajalno.

Ta povest se je odigrala pred nekako dvajsetimi leti. Walters ni imel za svojo osebo še nikdar opravka z Bob Gaffneyem in njegovo tolpo, pač pa je že dosti čul o pustolovstvih te zločinske organizacije. Gaffney tolpa je bila ena onih skupin zločincev, ki so se takrat potikale po New Yorku ter živale neko skrivnostno politično zaščito. Člani te tolpe so bili brutalni divjaki, katerih so se vsi bali. Celu policisti so radi pregledali manjše rope in napade. Več kot en policist, ki je nastopil proti tej tolpi, je moral par dni pozneje izvedeti, da je bil predstavljen "med kozlje". Vsled tega je bilo tudi za policijo pametno izogniti se Bob Gaffney-u.

V tem slučaju pa je bila stvar drugačna. Izvršen je bil uboj, katerega ni mogoče prezreti. Nobenemu policistu pa se ni poverilo zadeve, temveč detektivu Waltisu iz glavnega stana.

Walters se ni mogel iznebiti nekega čuta bojazni. Vedel je, da ni telesno sposoben za nalogo, ker je bil slaboten. Bedasto bi bilo, če bi hotel sam nastopiti proti Gaffneyu. Kljub tem upa ni telefoniral na glavni stan za pomoč. To je bil njegov slučaj. Njega so poslali na delo.

Dotični okraj je dobro poznal. Stopil je v neki zloglasni lokal, v katerem so se radi držali dvomilijonski značaj. Za pudljem je sedel lastnik lokala, zloglasni pretepač.

— Jaz sem detektiv, — je rekel Walter. — Kje je Bob Gaffney?

Lastnik lokala se je zarežal.

— Če veste kaj je dobro za vas, ga ne iščite, — je rekel. — Če pa hočete na vsak način, — tam v zadnji sobi je par njegovih prijateljev. Te lahko vprašate.

Walters je odšel vdoljni prostor, kjer je sedelo par ljudi pri kartah. Videlo se jim je na obrazih, da so divji, brezvestni ljudje. Stopil je proti enemu.

— Kje je Bob Gaffney. Jaz ga iščem.

— Boljše da ne, — je rekel bandit.

— Ga bom že našel, — je rekel Walters, — če ne bo zbežal pred mano.

— Banditi so napravili tak kralj, da se je razburila cela okolica, — je rekel policist.

Bandit se je naglas zasmejal.

— Dobro, obvestili ste me, da sem aretiran. Sedaj pa glejte, da se izgubite. Mi hočemo igrati karte.

Lice Waltersa je postalo zopet nekoliko bledeje. Stopil je nekoliko bližje k Gaffneyu. Vedel je, da je obkoljen od pristašev voditelja, a to ga ni zadrževalo.

— Gaffney, — je rekel. — Vi ste aretirani in morate z menoj. Morilec ste in zaprli vas bomo. Pri tem ostane.

Bob Gaffney se je dvignil. Bil je rdeč kot kuhinjski rak. Pomignil je in vrata za detektivom so se zaprla. Walters je čul, kako je nekdo potisnil zapah naprej.

— Tako, — je rekel voditelj tolpe ter se grdo zasmejal. — Sedaj hočemo dati enkrat policiji lekcijo. Prepeni boste, dokler ne pojdete v bolnico ali pa v morog. Najmanj pol ducata mož bo pripravljeno izpovedati pod prisego, da niste bili nikdar tukaj. Našli vas bodo danes zvečer pol milje od tukaj. Dal sem vam priliko, da se rešite. Tega pa niste hoteli. Sedaj morate izpiti medicino. Vzeli vam bomo revolver ter verige. Zapreti ste me hoteli, kaj ne? Najre, fantje!

Detektiv Walters je stal s hrbtom proti zidu. Zavedal se je svojega obupnega položaja. Vsak teh treh banditov ga je prekašal glede telesne moči. Ti trije se niso strašili nikakih okrutosti. Zunanaj, na hodniku, pa so stali nadaljni, pripravljeno, da pomagajo.

Detektiv Walters pa je mislil le še na to, da mora izpolniti svojo dolžnost kot član policije in da je bila njegova dolžnost aretirati Bob Gaffneya. Mogoče ga je počasi približal.

— Aretirati hočem mene, — je siknil. — Vam, novim policistom bom pokazal, da ni zdravo priti v ta okraj ter skušati aretirati ljudi.

Walter je čutil močno utripanje svojega srca. Vedel je, da mora nekaj storiti, a se mu je zdelo, da je ohromel. Zavedal se je svoje nezmožnosti. V trem trenutku pa ni bil Walters, temveč detektiv Walters. Privatna oseba se je v duhu umaknila poklieni osebi. Moral je vsaj poskusiti, da izvrši svojo dolžnost.

Revolver je imel v hlačenem žepu in vedel je, da nima nobenega orožja, da bi se mogel poslužiti orožja. Naenkrat, ko je stal Bob Gaffney le še par čevljev od njega, je prijel Walters neki stol ter skočil na stran. Gaffney je planil mimo njega ter priletel v zid. Med tem pa je Walters že zamahnil s stolom ter razbil svetilko, vsled česar je zavledala v prostoru popolna tema.

Walters je čul proklinjanje banditov. Imel je čas potegniti revolver, a v istem času so se vrata odprla in zarek luči je padel manj tega izpostavil sovražnikom. Enkrat je sicer ustrelil, a v naslednjem trenutku so mu iztrgali orožje in pričel se je obupen boj.

Walters je vedel, da nima niti najmanjše prilike in da je mogoče le en izid boja, a povesil je glavo ter se pričel braniti. Deževalo je udarcev in sunkov po glavi, prsih in nogah in končno so se vsi drugi umaknili in le Bob Gaffney je prečel pretepati slabotnega detektiva, ki je kmalu padel na tla. Nato je Bob Gaffney stopil nazaj.

— To je dosti za enkrat, — go je čul reči Walters. — Šele danes zvečer, ko se bo stemnilo, bomo skončali to stvar ter ga spravili s poti. Potem lahko rečemo, da ga ni bilo nikdar tukaj. Zaenkrat ga bomo zaprli tukaj...

To je čul Walters in nato se je stemnilo pred njegovimi očmi.

Ko se je Waltersu vrnila zavest, se mu je zdelo, da ni na njegovem telesu nobenega mesta, ki bi ga ne bolelo. Komaj se je mogel zganiti. V sobi je bilo temno, a bil je sam. Iz sosednje sobe je čul glasen smeh. Bob Gaffney in njegovi tovariši so očitno proslavljali zmago.

Le s težavo se je Walters vzravnal. Oprl se je na steno ter se počasi dvignil. Za trenutek ga je pričela obhajati slabost, a par globokih vdihljajev mu je vrnilo moči. Počasi je se približal enemu oknu ter potegnil zaveso na stran. Okno je bilo zabito. Moral je hitro delati. Kmalu se bodo banditi vrnili ter dopolnili svoje delo. Odvedli ga bodo na mesto, kjer ga bod ljudje našli komaj živega.

Walters je odtrgal nogo stola ter čakal, dokler ni dosegel hrup v sosednji sobi viška. Nato pa je razbil okno. Za trenutek je čakal da vidi, če ni kdo slišal pokanja šip. Nato pa se je le z največjim naporom prerinil skozi okno. Spustil se je navzdol. Bil je prost...

Detektivu Waltisu ni bilo treba iti dalj kot do naslednjega vogala, poklicati policista ter telefonirati na pomoč. Misli pa je le na to, da so ga odposlali samega in da se mu aretacija ni posrečila. Njegova naloga je bila privedi v glavni stan Bob Gaffneya. Ni pa imel niti revolverja, niti verige...

Počasi je prišel na cesto. Počival je za trenutek. Ljudje, ki so ga srečali, so se mu škodoželjno smejali. Niso vedeli, da je detektiv, ter domnevali, da je podlegel v kakem pretepu.

Na drugi strani ceste je bila majhna grocerija, last Italijana. Tjakaj je odšel Walters.

— Jaz sem policist, — je rekel ter pokazal svoj mali ščit. — Ali imate revolver?

Italijan se je pomisljal.

— Hočem si ga izposoditi, — je rekel Walters. — Le hitro, kajti drugače vas zaprem.

Italijan mu je dal konečno revolver. Detektiv se je prepričal, če je nabasan ter ga nato utaknil v žep.

— Pozneje ga zopet prinesem, — je rekel ter odšel naravnost proti lokalu Maloney-a, ves pobit in brez klobuka, a brez obotavljanja.

Desničjo je držal na kopitu revolverja, ko je stopil skozi vrata. Maloney je stal za baro in za mizo poleg bare so sedeli Bob Gaffney in njegovi tovariši. Bob Gaffney je na široko odprl oči, ko je zagledal detektiva.

— Gaffney, jaz vas želim.

Kot ostro povelje so prišle te besede iz ust uradnika. Za trenutek je vladala tišina, a nato se je Bob nervozno zasmejal.

— Torej si ušel? — je rekel. — Sedaj te bomo tako varno zaprli, da ne boš mogel ven.

— Jaz želim vas Gaffney.

Gaffney je skočil na nogo. — Od mene boste dobili več kot si želite, — je siknil.

Walters je potegnil revolver iz žepa.

— Pridite sami in dvignite roke. Vi ostali ostanete, kjer ste.

Gaffney je siknil neko povelje. Walters je videl, kako je segel Maloney pod mizo. Za trenutek je obrnil revolver na stran. Počil je strel in Maloney je izpuštil revolver iz roke.

Eden nadaljnih banditov je medtem potegnil revolver ter ustrelil. Walters je začutil bolečino v desni rami. Zopet pa je ustrelil in napadalec je padel na tla. Drugi so pohiteli proti vratom. Walter pa je skočil proti Gaffneyu.

— Ali greste sedaj z menoj? — je vprašal.

Gaffney ni bil oborožen. Ker se je bal aretacije radi uboja starega Žida, se je namenoma iznebil revolverja, da bi ga ne našla policija, če bi bil aretiran. Zrl je v žrelo revolverja, katerega je držal Walters in vedel, da je napolnjen premagan. Tedaj ga je zapustil pogum. Dvignil je roki ter se obrnil, na povelje detektiva.

— Dajte mi kos vrvi, Maloney. — je rekel detektiv. Maloney je segel pod mizo ter prinesel na dan težko železno orožje. Ker pa je detektiv pazil naje, je odne-

LASTNIKA "MARION STAR".

Slika nam predloča Louisa H. Brusha in Roy D. Moorea, ki sta kupila svoječasno od predsednika Hardinga njegov list "Marion Star", za \$550.000. Zna ni ameriški milijonar Vanderlip je pred kratkim javno izjavil, da je bil list preplačan ter da ni niti polovico toliko vred. Kupila sta ga dva mlada možka, ki sama nimata nobene ga denarja. Sedanja lastnika tožita Vanderlipa za odškodnino \$600.000.

— Bob Gaffney zbežal? — je rekel. — Potem ga slabo poznate.

— Jaz ga poznam, — je odvrnil Walters. — Lump je in vsled tega bojazljivec in če ga boste videli, mu povejte, da bi mu rad stavil par vprašanj, če se ne boji odgovarjati.

Lice Waltersa je bilo blede, a v njegovih očeh je žarela odločnost.

— Mogoče lahko najdete Gaffneya v lokalu Maloney-a, — je rekel eden igralcev. — Pazite, da ne odgovori na vaša vprašanja s pestmi.

— Tega ne bo storil, — je odvrnil Walters, zapustil lokal, ne da bi se ozrl ter odšel naravnost proti Maloneyu, odjega lokal je bil skrajno zloglasen.

Tam se je rada mudila Gaffney tolpa. Sprejaj je bila prodajalna smodk, zadaj pa številne sobe, v katerih se je uganjalo vse mogoče stvari.

Walters je takoj ogovoril Maloney-a.

— Ali ste videli Bob Gaffneya? — je vprašal.

Gostiničar se je presenečen ozrl vanj.

— Ali niste vi detektiv Walters iz glavnega stana? — je vprašal. — In popolnoma sam?

— To vas prav nič ne briga. Hočem vedeti, kje je Bob Gaffney, če se ni skrnil pred menoj. Maloney se je nasmehnil.

— Počakajte za trenutek, — je rekel. — Mogoče ga bom našel.

Dve minuti pozneje se je vrnil.

— Če hočete videti Bob Gaffneya, ga boste našli v zadnji sobi na desno. Tam čaka na vas.

Brez obotavljanja je odkorakal Walters po dolgem koridorju, dokler ni dospel do zadnje sobe na desno ter odprl vrata. Prostor je bil nekako petnajst kvadratnih čevljev velik ter imel le ena vrata. Dva okna sta vodila v teman hodnik, a bila sta zaprta. Edina svetilka je visela sredi sobe. Na enem koncu je stala miza, za katero je sedel Bob Gaffney v družbi dveh svojih pribočnikov.

— Iskal sem vas, Gaffney. — je rekel detektiv Walters. — Morate z menoj v glavni stan. Ne morete nekaznovano pobijati starih ljudi. Pojdite z menoj, Gaffney.

Bob Gaffney se je naslonil nazaj ter bušnil v smeh. Smejala sta se tudi njegova dva tovariša.

— In vi res mislite, da me morete zapreti? — je rekel. — Cela policija bi ne zmogla tega, če bi prišla v bližino. Glejte, da se izgubite, mali.

— Vi ste aretiran, Gaffney. Bandit se je zopet zasmejal.

tirati Bob Gaffneya. Mogoče ga je bilo nekoliko strah, a tega ni pokazal. Le bled je bil.

Bob Gaffney se mu je počasi približal.

— Aretirati hočem mene, — je siknil. — Vam, novim policistom bom pokazal, da ni zdravo priti v ta okraj ter skušati aretirati ljudi.

Walter je čutil močno utripanje svojega srca. Vedel je, da mora nekaj storiti, a se mu je zdelo, da je ohromel. Zavedal se je svoje nezmožnosti. V trem trenutku pa ni bil Walters, temveč detektiv Walters. Privatna oseba se je v duhu umaknila poklieni osebi. Moral je vsaj poskusiti, da izvrši svojo dolžnost.

Revolver je imel v hlačenem žepu in vedel je, da nima nobenega orožja, da bi se mogel poslužiti orožja. Naenkrat, ko je stal Bob Gaffney le še par čevljev od njega, je prijel Walters neki stol ter skočil na stran. Gaffney je planil mimo njega ter priletel v zid. Med tem pa je Walters že zamahnil s stolom ter razbil svetilko, vsled česar je zavledala v prostoru popolna tema.

Walters je čul proklinjanje banditov. Imel je čas potegniti revolver, a v istem času so se vrata odprla in zarek luči je padel manj tega izpostavil sovražnikom. Enkrat je sicer ustrelil, a v naslednjem trenutku so mu iztrgali orožje in pričel se je obupen boj.

Walters je vedel, da nima niti najmanjše prilike in da je mogoče le en izid boja, a povesil je glavo ter se pričel braniti. Deževalo je udarcev in sunkov po glavi, prsih in nogah in končno so se vsi drugi umaknili in le Bob Gaffney je prečel pretepati slabotnega detektiva, ki je kmalu padel na tla. Nato je Bob Gaffney stopil nazaj.

— To je dosti za enkrat, — go je čul reči Walters. — Šele danes zvečer, ko se bo stemnilo, bomo skončali to stvar ter ga spravili s poti. Potem lahko rečemo, da ga ni bilo nikdar tukaj. Zaenkrat ga bomo zaprli tukaj...

To je čul Walters in nato se je stemnilo pred njegovimi očmi.

Ko se je Waltersu vrnila zavest, se mu je zdelo, da ni na njegovem telesu nobenega mesta, ki bi ga ne bolelo. Komaj se je mogel zganiti. V sobi je bilo temno, a bil je sam. Iz sosednje sobe je čul glasen smeh. Bob Gaffney in njegovi tovariši so očitno proslavljali zmago.

Le s težavo se je Walters vzravnal. Oprl se je na steno ter se počasi dvignil. Za trenutek ga je pričela obhajati slabost, a par globokih vdihljajev mu je vrnilo moči. Počasi je se približal enemu oknu ter potegnil zaveso na stran. Okno je bilo zabito. Moral je hitro delati. Kmalu se bodo banditi vrnili ter dopolnili svoje delo. Odvedli ga bodo na mesto, kjer ga bod ljudje našli komaj živega.

Walters je odtrgal nogo stola ter čakal, dokler ni dosegel hrup v sosednji sobi viška. Nato pa je razbil okno. Za trenutek je čakal da vidi, če ni kdo slišal pokanja šip. Nato pa se je le z največjim naporom prerinil skozi okno. Spustil se je navzdol. Bil je prost...

Detektivu Waltisu ni bilo treba iti dalj kot do naslednjega vogala, poklicati policista ter telefonirati na pomoč. Misli pa je le na to, da so ga odposlali samega in da se mu aretacija ni posrečila. Njegova naloga je bila privedi v glavni stan Bob Gaffneya. Ni pa imel niti revolverja, niti verige...

Počasi je prišel na cesto. Počival je za trenutek. Ljudje, ki so ga srečali, so se mu škodoželjno smejali. Niso vedeli, da je detektiv, ter domnevali, da je podlegel v kakem pretepu.

Na drugi strani ceste je bila majhna grocerija, last Italijana. Tjakaj je odšel Walters.

— Jaz sem policist, — je rekel ter pokazal svoj mali ščit. — Ali imate revolver?

Italijan se je pomisljal.

— Hočem si ga izposoditi, — je rekel Walters. — Le hitro, kajti drugače vas zaprem.

Italijan mu je dal konečno revolver. Detektiv se je prepričal, če je nabasan ter ga nato utaknil v žep.

— Pozneje ga zopet prinesem, — je rekel ter odšel naravnost proti lokalu Maloney-a, ves pobit in brez klobuka, a brez obotavljanja.

Desničjo je držal na kopitu revolverja, ko je stopil skozi vrata. Maloney je stal za baro in za mizo poleg bare so sedeli Bob Gaffney in njegovi tovariši. Bob Gaffney je na široko odprl oči, ko je zagledal detektiva.

— Gaffney, jaz vas želim.

Kot ostro povelje so prišle te besede iz ust uradnika. Za trenutek je vladala tišina, a nato se je Bob nervozno zasmejal.

— Torej si ušel? — je rekel. — Sedaj te bomo tako varno zaprli, da ne boš mogel ven.

— Jaz želim vas Gaffney.

Gaffney je skočil na nogo. — Od mene boste dobili več kot si želite, — je siknil.

Walters je potegnil revolver iz žepa.

— Pridite sami in dvignite roke. Vi ostali ostanete,

Nevidna roka. Pisal McDonnell Bodkin.

(Nadaljevanje.)

— Večkrat mi je pripovedoval, da je edini svojega rodu, ki je sam kdaj zaslužil kak denar. Tedaj je pa sprejel angleški parlament zakon, potom kojega se je vrednost posestva umetno zvišala. Naenkrat je postalo Bobovo premoženje precej vredno. Sama ne vem, kako se je vse to zgodilo. Toda najemniki so kupili zemljo, in država je plačala. Bob je dobil še posebno nagrado, da je sploh prodal za tako visoko ceno.

— Nato je kupila ali vlada, ali senat, ali lordi, ali magari sam kralj — se Bobov grad in poleg spadajoče posestvo, ki ni bilo v namenu. In ko so enkrat kupili, so zopet prodali Bobu, pa za nižjo ceno kot so dali za vse skupaj. Tisto, kar je preostalo, je bil kot z nebes poslan dar.

— V pismu, ki ga je pisal odvetnik Bobu, je vse natančno pojasnjeno. Jaz seveda nisem razumela nobene besede. Vem le toliko, da je potom te kupčije dobil Bob petdeset tisoč funtov sterlingov in štirinajst gradov.

— Na Irsko bova šla, Kitty, — mi je rekel. — Boš videla, da boš zadovoljna. S tistimi ljudmi sem bil vedno prijatelj, kljub temu, da smo se včasih malo sprli zastran najemnine. Veselili se bodo mojega povratka, tebe bodo pa gledali kot deveto čudo, poslano iz nebes. Na Irskem je petdeset tisoč funtov sterlingov že precejšnje premoženje. Jaz bom pokazal ljudem, kako je treba upravljati posestvo. Če se bom pravilno lotil, bo še vedno nekaj neslo. Kokoši bova redila in krave, koncem leta pa preštevata čisti dobiček.

Tedaj se je pa približal Bob Ayre. Na sebi je imel flanelasto obleko in rmenje čevlje. Roki je držal v žepu ter rožljaj z denarjem.

— Kroge smo metali in stavili — je pripovedoval. — Presneto, so mislili, da copram.

Sedel je poleg svoje žene na tla, potisnil kapo nazaj ter se začel zadovoljno smehljati.

— Rad bi še enkrat toliko dobil, predno pridemo na suho, — je rekel. — Uverjen sem, da se mi bo posrečilo. Ali igrate "poker", — je vprašal gospoda Rhondela.

— Včasih že igram — se je nasmehnil. — Toda samo včasih. — Pri tem je tako čudno pogledal, kot da se je spomnil nekaj žalostnega. — Ali igrate vi?

— Kadarkoli imam priliko. Toda ne za visoke svote. Od pol dolarja do petih dolarjev, to je največ. Po mojem mnenju si poštenjak ne sme več upati, kot le toliko, kolikor more plačati pri koncu. Sicer bi se pa jako rad udeležil igre, ki bi mi prinesla srečo. Zdi se mi, da bi takoj osvojil celo banko.

— Zakaj pa tega ne storite? — ga je vprašal Rhondel prodajno.

— Ne morem. Kupitan je izrecno prepovedal vse visoke stave. On je sicer sam jako velik športnik in igralec, in pravi tudi, da mu je žal, pa kaj se hoče, pokoriti se mora povsem svoje kompanije. Na krovu je neki slavni detektiv. Razen kapitana ga nihče ne pozna. Baje se dela čisto nevrednega. pri tem ima pa povsod svoje oči. Mi sicer nekoliko slutimo, kdo da bi bil, zagotovo pa ne vemo. Ko sem prej nagovarjal polkovnika Rollina, da bi igrala, je skomignil z rameni ter rekel odločno: — Ni mogoče, moj dragi, dokler imamo tega špijona na krovu.

— Ti ne veš, kako sem vesela Bob — je rekla žena, — da so hazardne igre prepovedane. Ti bi gotovo stavlil vseh petdeset tisoč funtov sterlingov na eno samo karto, češ, saj nima tvoj sosed toliko kot imaš ti. In če bi vse skupaj izgubil, bi se še smejal.

— Nikar ne prebiravaj, draga moja, — tak pa tudi nisem. Sicer se pa znam tudi na druge načine razburjati. Brez razburjenja pa ne morem živeti. Ali ne veš, da sem ti obljubil, da po najinem povratku v domovino ne pogledam več kart in nobene druge igre. — Toda je pa prišla mimo, Miss Phoebe Everly, moderna deklica, vitka in živahna.

— Ali ste utrujeni? — je vprašala Boba mimogrede. — Bob je takoj planil kvišku ter pohitel k nji.

— Ali hočete metati kroge? — Na, jaz bi rada kako drugačno igro. Pojdite z menoj, vas bom nekaj vprašala.

Prijazno je namignila Kitty ter odvedla njenega moža.

— Kaj želite vprašati? — je rekel Bob, ko sta dospela na ono stran izprehajalnega krova. — Pa me že vsaj ne boste zasubili! Saj vendar veste, da sem oženjen.

— Nikar se ne bojte. V to igro se pa ne spuščam. Samo nekaj mi morate povedati.

— Kaj takega? — Kaj se pravi igrati z brzino ladje? — Z brzino ladje? — Da, z brzino ladje.

— Tega pa ne vem, gospodična. — Potem pa prosim, bodite tako dobri ter poizvedite. Pri zajtrku sta se pogovarjala stari polkovnik Clure in moj oče o današnji brzini, o naraščanju brzine, o "kratkem polju" in o "dolgem polju". Ko sem vprašala, kaj se to pravi, me je oče poslal proč, češ, da mladim dekletom ni treba vsega vedeti. Da to ni zdravo znanje. Baš zastran tega pa hočem izvedeti.

— Dovolite mi, gospodična, da bom jaz poizvedel — jo je prosil Bob Ayre. — Če gre za hazardno igro, in vse kaže, da gre, moram izvedeti, če ne zastran vas, že vsaj zastran samega sebe.

Par trenutkov pozneje sta že sedela polkovnik Clure in Bob v kotu kadihnice.

Polkovnik je bil starejši človek, svežega obraza in sivih las.

— Kaj da je brzina ladje? — je ponovil glasno Bobovo vprašanje. — Moj dragi fant — on je rekel vsakemu človeku, ki je bil mlajši od njega "moj dragi fant", — vi mi že vsaj ne boste pravili, da niste nikdar slišali, kako se stavi na brzino ladje.

— Prosim, dovolite mi, gospod polkovnik, da včasih tudi resnično govorim. Le pomislite, da je to moje drugo preokooceansko potovanje in da sem se prvič vozil v medkrovju.

— Če je tako, ste pa na pravega naleteli, ko ste mene vprašali. Jaz sem bil pa že najmanj dvajsetkrat poslovodja in akcionar take loterije ter brez te zabave sploh ne morem potovati. Onemu, ki se udeleži te loterije, preide čas kot da bi mignil. Človeku se zdi, da je naenkrat na drugi strani. Sedaj vam bom pa povedal, gospod — — —

— Le lupo počasi, polagoma, — ga je prekinil Bob ves navdušen. — Povejte mi od začetka do konca.

Polkovnik si je našel novo smodko, se parkrat odkajljaj ter začel govoriti z mirnim glasom:

— Ali vidite tisti majhen zemljevid tam? Bob je prikimal.

(Dalje prihodnjič.)

Bonbončki.

Maurice Level.

Mladi gospod Costillon je čakal v sprejemni sobi. Skozi vrata jedilnice, katera je bil odprl služabnik, ki ga je šel naznaniti, mu je udaril v nos vonj izbornega kosila in dobre smodke.

Naenkrat se je pokazal gospod Ferrand in mu prijazno pomignil. Naj sede. Srčnj sprejem ga je ojunail in z negotovim obrazom, a bležnim nasmehom je dejal:

— Oprostito mi, da prihajam tako zgodaj. Vem, da je navadna v Parizu, delati obiske šele po peti uri, toda bal sem se, da tedaj najdem veliko družbo pri vas in ker sem hotel voščiti milostivi gospe soprogi novo leto.

Gospod Ferrand ga je pomiril z novim dobrodelnim zamahljajem:

— Ne oproščajte se, preprijazni ste Nasprotno, moja soproga se oprošča pri vas, da vas na žalost ne more sprejeti. Delo zadnjih dni in družbene obveznosti so jo tako utrudile, da je šla malo počivat.

— O, razumem.

Gospod Ferrand si je z roko brisal krušne drobtinice, ki so tičale na njegovem obilnem trebuhu in je prekinil svojega gosta.

— Kako se pa kaj godi vašim cenejnim staršem?

— Prav lepa hvala, zdrava sta oba. Sicer ima mama bronhitis kot vsako let in papa revmatizma. Sicer se pa navadno ne ganeta iz hiše. Pri nas na deželi ni tako kot tukaj.

In v dolgočasnem tonu mu je pripovedoval o zdravju tete Josephine, o svoji trinajstletni sestri in bratrancih in sestričinah.

Medtem se je gospod Ferrand dvignil in se spet vsedel poleg kaminca. To premikanje je znova zmečlo Costillona. Prenehaj se sredi stavka in se dvignil, počasi se je hotel umakniti proti vratom.

Tu ga je pa gospod Ferrand vprašal v tonu človeka, ki že ve, kakšen bo odgovor:

— Kaj pa vaše delo?

Obraz mladega moža se je razmahnil.

— Vse v redu, gospod Ferrand, in to se imam zahvaliti vam in milostivi gospe soprogi. Nikoli ne bom pozabil vašega sprejema, vaših priporočil, vaše dobrotljivosti.

— Pustimo to! je odvrnil gospod Ferrand. Skoraj bi vas bil pustil oditi, ne da bi se vam zahvalil za izborne in okusne bonbončke, ki ste jih poslali moji ženi.

Pri tem je pogledal na mizo, kjer je stal mal rožnat zavojček, napol zakrit od ogromne azaleje in krasne vazе.

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem, je zmeden zamrmral mladi Costillon. Ne vem, kaj bi dal, da jih gospa Ferrandova ne bi bila prejela. Nekaj strašnega se mi je pripetilo. Pomislite! Hodim iz urada ob uri, ko so že slašičarne zaprte. Tako sem šel naročit novoletna darila v nedeljo 30. zjutraj. Zahteval sem, naj jih pošljejo na dom. Toda rekli so mi, da ne morejo garantirati, če jih bodo mogli poslati prvega. Zato sem jih vzel seboj. Bila je velika škatalja za gospe soprogo in mal za zavojček za gospodično Balinjerovo, katere oče ji tudi tako prijazen napram meni: z vami ga seveda ne morem primerjati. Moja prva misel je bila, da jih oddam sam. Nato sem pa premišljal in spoznal, da to ni pravilno — vsaj pri nas na deželi pravijo, da se to ne sme storiti. Zato sem jih poslal po svoji postrežnici in ji natančno zaščital: "Velika škatalja je za gospe Ferrandovo, mali zavoj za gospodično Balinjerovo." In sem mirno zaspal. Danes zjutraj ja pa vprašam: "Ali ste oddali veliko škataljo pri Ferrandovih?" — "Ne," mi je odgovorila. "saj ste rekli: Veliko škataljo za gospodično Balinjerovo." Kaj naj bi bil storil.

— Pri drugi priliki je zopet Anton Mikša spremljal neko gospodično Beigito, jo med potjo objemal in pri tej priliki iz žepa ukradel 160 K. Mikša je kot begunec iz vojaških zaporov tudi bival v Avstriji, kjer je meseca septembra 1. 1923. napadel orožnike in bil zato v Gradcu kaznovan na tri mesece zapora. Pri razpravi dne 6. febr. pri okrajnem sodišču v Mariboru je bil obsojen Mikša na 6 mesecev težke ječe. Poleg tega mu je pa še državni pravdnik naznanil, da se bo moral zagovarjati še pred sodiščem v Ptujju radi tatvine in pri celjskem sodišču radi težke telesne poškodbe.

— Torej, je zaklicala, zadovoljna, da sme spet govoriti na glas ali je izgubil tvoj čudak? Mislila sem že, da te ne bo tako kmalu izpustil. Kaj mu pade v glavo, napraviti ob treh obiskih. To je kot z njegovimi bonbončki.

— Ne smejaj se! je dejal gospod Ferrand, — dečko je prijazen in pršten. Čuj, kaj mi je pravil o tvojih bonbončkih in potem sodi.

In povedal ji je zgodbo.

— To je res žalostna povest, se je nasmehljala gospa Ferrandova. Povabili bomo tega-le fantka enkrat na kosilo.

Uro pozneje pa je isti gospod Costillon stal z istim nedolžnim in zmedenim obrazom v sprejemni sobi gospoda Baliniera, ki se mu je zahvaljeval za rožnati zavojček bonbončkov, katerega je poslal njegovi hčerki.

In mladi mož je spet dejal:

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem. Nekaj strašnega, se mi je pripetilo. Pomislite.

— O, razumem.

Gospod Ferrand si je z roko brisal krušne drobtinice, ki so tičale na njegovem obilnem trebuhu in je prekinil svojega gosta.

— Kako se pa kaj godi vašim cenejnim staršem?

— Prav lepa hvala, zdrava sta oba. Sicer ima mama bronhitis kot vsako let in papa revmatizma. Sicer se pa navadno ne ganeta iz hiše. Pri nas na deželi ni tako kot tukaj.

In v dolgočasnem tonu mu je pripovedoval o zdravju tete Josephine, o svoji trinajstletni sestri in bratrancih in sestričinah.

Medtem se je gospod Ferrand dvignil in se spet vsedel poleg kaminca. To premikanje je znova zmečlo Costillona. Prenehaj se sredi stavka in se dvignil, počasi se je hotel umakniti proti vratom.

Tu ga je pa gospod Ferrand vprašal v tonu človeka, ki že ve, kakšen bo odgovor:

— Kaj pa vaše delo?

— Vse v redu, gospod Ferrand, in to se imam zahvaliti vam in milostivi gospe soprogi. Nikoli ne bom pozabil vašega sprejema, vaših priporočil, vaše dobrotljivosti.

— Pustimo to! je odvrnil gospod Ferrand. Skoraj bi vas bil pustil oditi, ne da bi se vam zahvalil za izborne in okusne bonbončke, ki ste jih poslali moji ženi.

Pri tem je pogledal na mizo, kjer je stal mal rožnat zavojček, napol zakrit od ogromne azaleje in krasne vazе.

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem, je zmeden zamrmral mladi Costillon. Ne vem, kaj bi dal, da jih gospa Ferrandova ne bi bila prejela. Nekaj strašnega se mi je pripetilo. Pomislite! Hodim iz urada ob uri, ko so že slašičarne zaprte. Tako sem šel naročit novoletna darila v nedeljo 30. zjutraj. Zahteval sem, naj jih pošljejo na dom. Toda rekli so mi, da ne morejo garantirati, če jih bodo mogli poslati prvega. Zato sem jih vzel seboj. Bila je velika škatalja za gospe soprogo in mal za zavojček za gospodično Balinjerovo, katere oče ji tudi tako prijazen napram meni: z vami ga seveda ne morem primerjati. Moja prva misel je bila, da jih oddam sam. Nato sem pa premišljal in spoznal, da to ni pravilno — vsaj pri nas na deželi pravijo, da se to ne sme storiti. Zato sem jih poslal po svoji postrežnici in ji natančno zaščital: "Velika škatalja je za gospe Ferrandovo, mali zavoj za gospodično Balinjerovo." In sem mirno zaspal. Danes zjutraj ja pa vprašam: "Ali ste oddali veliko škataljo pri Ferrandovih?" — "Ne," mi je odgovorila. "saj ste rekli: Veliko škataljo za gospodično Balinjerovo." Kaj naj bi bil storil.

— Pri drugi priliki je zopet Anton Mikša spremljal neko gospodično Beigito, jo med potjo objemal in pri tej priliki iz žepa ukradel 160 K. Mikša je kot begunec iz vojaških zaporov tudi bival v Avstriji, kjer je meseca septembra 1. 1923. napadel orožnike in bil zato v Gradcu kaznovan na tri mesece zapora. Pri razpravi dne 6. febr. pri okrajnem sodišču v Mariboru je bil obsojen Mikša na 6 mesecev težke ječe. Poleg tega mu je pa še državni pravdnik naznanil, da se bo moral zagovarjati še pred sodiščem v Ptujju radi tatvine in pri celjskem sodišču radi težke telesne poškodbe.

— Torej, je zaklicala, zadovoljna, da sme spet govoriti na glas ali je izgubil tvoj čudak? Mislila sem že, da te ne bo tako kmalu izpustil. Kaj mu pade v glavo, napraviti ob treh obiskih. To je kot z njegovimi bonbončki.

— Ne smejaj se! je dejal gospod Ferrand, — dečko je prijazen in pršten. Čuj, kaj mi je pravil o tvojih bonbončkih in potem sodi.

In povedal ji je zgodbo.

— To je res žalostna povest, se je nasmehljala gospa Ferrandova. Povabili bomo tega-le fantka enkrat na kosilo.

Uro pozneje pa je isti gospod Costillon stal z istim nedolžnim in zmedenim obrazom v sprejemni sobi gospoda Baliniera, ki se mu je zahvaljeval za rožnati zavojček bonbončkov, katerega je poslal njegovi hčerki.

In mladi mož je spet dejal:

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem. Nekaj strašnega, se mi je pripetilo. Pomislite.

— O, razumem.

Gospod Ferrand si je z roko brisal krušne drobtinice, ki so tičale na njegovem obilnem trebuhu in je prekinil svojega gosta.

— Kako se pa kaj godi vašim cenejnim staršem?

— Prav lepa hvala, zdrava sta oba. Sicer ima mama bronhitis kot vsako let in papa revmatizma. Sicer se pa navadno ne ganeta iz hiše. Pri nas na deželi ni tako kot tukaj.

In v dolgočasnem tonu mu je pripovedoval o zdravju tete Josephine, o svoji trinajstletni sestri in bratrancih in sestričinah.

Medtem se je gospod Ferrand dvignil in se spet vsedel poleg kaminca. To premikanje je znova zmečlo Costillona. Prenehaj se sredi stavka in se dvignil, počasi se je hotel umakniti proti vratom.

Tu ga je pa gospod Ferrand vprašal v tonu človeka, ki že ve, kakšen bo odgovor:

— Kaj pa vaše delo?

Obraz mladega moža se je razmahnil.

— Vse v redu, gospod Ferrand, in to se imam zahvaliti vam in milostivi gospe soprogi. Nikoli ne bom pozabil vašega sprejema, vaših priporočil, vaše dobrotljivosti.

— Pustimo to! je odvrnil gospod Ferrand. Skoraj bi vas bil pustil oditi, ne da bi se vam zahvalil za izborne in okusne bonbončke, ki ste jih poslali moji ženi.

Pri tem je pogledal na mizo, kjer je stal mal rožnat zavojček, napol zakrit od ogromne azaleje in krasne vazе.

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem, je zmeden zamrmral mladi Costillon. Ne vem, kaj bi dal, da jih gospa Ferrandova ne bi bila prejela. Nekaj strašnega se mi je pripetilo. Pomislite! Hodim iz urada ob uri, ko so že slašičarne zaprte. Tako sem šel naročit novoletna darila v nedeljo 30. zjutraj. Zahteval sem, naj jih pošljejo na dom. Toda rekli so mi, da ne morejo garantirati, če jih bodo mogli poslati prvega. Zato sem jih vzel seboj. Bila je velika škatalja za gospe soprogo in mal za zavojček za gospodično Balinjerovo, katere oče ji tudi tako prijazen napram meni: z vami ga seveda ne morem primerjati. Moja prva misel je bila, da jih oddam sam. Nato sem pa premišljal in spoznal, da to ni pravilno — vsaj pri nas na deželi pravijo, da se to ne sme storiti. Zato sem jih poslal po svoji postrežnici in ji natančno zaščital: "Velika škatalja je za gospe Ferrandovo, mali zavoj za gospodično Balinjerovo." In sem mirno zaspal. Danes zjutraj ja pa vprašam: "Ali ste oddali veliko škataljo pri Ferrandovih?" — "Ne," mi je odgovorila. "saj ste rekli: Veliko škataljo za gospodično Balinjerovo." Kaj naj bi bil storil.

— Pri drugi priliki je zopet Anton Mikša spremljal neko gospodično Beigito, jo med potjo objemal in pri tej priliki iz žepa ukradel 160 K. Mikša je kot begunec iz vojaških zaporov tudi bival v Avstriji, kjer je meseca septembra 1. 1923. napadel orožnike in bil zato v Gradcu kaznovan na tri mesece zapora. Pri razpravi dne 6. febr. pri okrajnem sodišču v Mariboru je bil obsojen Mikša na 6 mesecev težke ječe. Poleg tega mu je pa še državni pravdnik naznanil, da se bo moral zagovarjati še pred sodiščem v Ptujju radi tatvine in pri celjskem sodišču radi težke telesne poškodbe.

— Torej, je zaklicala, zadovoljna, da sme spet govoriti na glas ali je izgubil tvoj čudak? Mislila sem že, da te ne bo tako kmalu izpustil. Kaj mu pade v glavo, napraviti ob treh obiskih. To je kot z njegovimi bonbončki.

— Ne smejaj se! je dejal gospod Ferrand, — dečko je prijazen in pršten. Čuj, kaj mi je pravil o tvojih bonbončkih in potem sodi.

In povedal ji je zgodbo.

— To je res žalostna povest, se je nasmehljala gospa Ferrandova. Povabili bomo tega-le fantka enkrat na kosilo.

Uro pozneje pa je isti gospod Costillon stal z istim nedolžnim in zmedenim obrazom v sprejemni sobi gospoda Baliniera, ki se mu je zahvaljeval za rožnati zavojček bonbončkov, katerega je poslal njegovi hčerki.

In mladi mož je spet dejal:

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem. Nekaj strašnega, se mi je pripetilo. Pomislite.

— O, razumem.

Gospod Ferrand si je z roko brisal krušne drobtinice, ki so tičale na njegovem obilnem trebuhu in je prekinil svojega gosta.

— Kako se pa kaj godi vašim cenejnim staršem?

— Prav lepa hvala, zdrava sta oba. Sicer ima mama bronhitis kot vsako let in papa revmatizma. Sicer se pa navadno ne ganeta iz hiše. Pri nas na deželi ni tako kot tukaj.

In v dolgočasnem tonu mu je pripovedoval o zdravju tete Josephine, o svoji trinajstletni sestri in bratrancih in sestričinah.

Medtem se je gospod Ferrand dvignil in se spet vsedel poleg kaminca. To premikanje je znova zmečlo Costillona. Prenehaj se sredi stavka in se dvignil, počasi se je hotel umakniti proti vratom.

— Pri drugi priliki je zopet Anton Mikša spremljal neko gospodično Beigito, jo med potjo objemal in pri tej priliki iz žepa ukradel 160 K. Mikša je kot begunec iz vojaških zaporov tudi bival v Avstriji, kjer je meseca septembra 1. 1923. napadel orožnike in bil zato v Gradcu kaznovan na tri mesece zapora. Pri razpravi dne 6. febr. pri okrajnem sodišču v Mariboru je bil obsojen Mikša na 6 mesecev težke ječe. Poleg tega mu je pa še državni pravdnik naznanil, da se bo moral zagovarjati še pred sodiščem v Ptujju radi tatvine in pri celjskem sodišču radi težke telesne poškodbe.

— Torej, je zaklicala, zadovoljna, da sme spet govoriti na glas ali je izgubil tvoj čudak? Mislila sem že, da te ne bo tako kmalu izpustil. Kaj mu pade v glavo, napraviti ob treh obiskih. To je kot z njegovimi bonbončki.

— Ne smejaj se! je dejal gospod Ferrand, — dečko je prijazen in pršten. Čuj, kaj mi je pravil o tvojih bonbončkih in potem sodi.

In povedal ji je zgodbo.

— To je res žalostna povest, se je nasmehljala gospa Ferrandova. Povabili bomo tega-le fantka enkrat na kosilo.

Uro pozneje pa je isti gospod Costillon stal z istim nedolžnim in zmedenim obrazom v sprejemni sobi gospoda Baliniera, ki se mu je zahvaljeval za rožnati zavojček bonbončkov, katerega je poslal njegovi hčerki.

In mladi mož je spet dejal:

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem. Nekaj strašnega, se mi je pripetilo. Pomislite.

— O, razumem.

Gospod Ferrand si je z roko brisal krušne drobtinice, ki so tičale na njegovem obilnem trebuhu in je prekinil svojega gosta.

— Kako se pa kaj godi vašim cenejnim staršem?

— Prav lepa hvala, zdrava sta oba. Sicer ima mama bronhitis kot vsako let in papa revmatizma. Sicer se pa navadno ne ganeta iz hiše. Pri nas na deželi ni tako kot tukaj.

In v dolgočasnem tonu mu je pripovedoval o zdravju tete Josephine, o svoji trinajstletni sestri in bratrancih in sestričinah.

Medtem se je gospod Ferrand dvignil in se spet vsedel poleg kaminca. To premikanje je znova zmečlo Costillona. Prenehaj se sredi stavka in se dvignil, počasi se je hotel umakniti proti vratom.

Tu ga je pa gospod Ferrand vprašal v tonu človeka, ki že ve, kakšen bo odgovor:

— Kaj pa vaše delo?

Obraz mladega moža se je razmahnil.

— Vse v redu, gospod Ferrand, in to se imam zahvaliti vam in milostivi gospe soprogi. Nikoli ne bom pozabil vašega sprejema, vaših priporočil, vaše dobrotljivosti.

— Pustimo to! je odvrnil gospod Ferrand. Skoraj bi vas bil pustil oditi, ne da bi se vam zahvalil za izborne in okusne bonbončke, ki ste jih poslali moji ženi.

Pri tem je pogledal na mizo, kjer je stal mal rožnat zavojček, napol zakrit od ogromne azaleje in krasne vazе.

— Oj, gospod, ne govorite mi o tem, je zmeden zamrmral mladi Costillon. Ne vem, kaj bi dal, da jih gospa Ferrandova ne bi bila prejela. Nekaj strašnega se mi je pripetilo. Pomislite! Hodim iz urada ob uri, ko so že slašičarne zaprte. Tako sem šel naročit novoletna darila v nedeljo 30. zjutraj. Zahteval sem, naj jih pošljejo na dom. Toda rekli so mi, da ne morejo garantirati, če jih bodo mogli poslati prvega. Zato sem jih vzel seboj. Bila je velika škatalja za gospe soprogo in mal za zavojček za gospodično Balinjerovo, katere oče ji tudi tako prijazen napram meni: z vami ga seveda ne morem primerjati. Moja prva misel je bila, da jih oddam sam. Nato sem pa premišljal in spoznal, da to ni pravilno — vsaj pri nas na deželi pravijo, da se to ne sme storiti. Zato sem jih poslal po svoji postrežnici in ji natančno zaščital: "Velika škatalja je za gospe Ferrandovo, mali zavoj za gospodično Balinjerovo." In sem mirno zaspal. Danes zjutraj ja pa vprašam: "Ali ste oddali veliko škataljo pri Ferrandovih?" — "Ne," mi je odgovorila. "saj ste rekli: Veliko škataljo za gospodično Balinjerovo." Kaj naj bi bil storil.

— Pri drugi priliki je zopet Anton Mikša spremljal neko gospodično Beigito, jo med potjo objemal in pri tej priliki iz žepa ukradel 160 K. Mikša je kot begunec iz vojaških zaporov tudi bival v Avstriji, kjer je meseca septembra 1. 1923. napadel orožnike in bil zato v Gradcu kaznovan na tri mesece zapora. Pri razpravi dne 6. febr. pri okrajnem sodišču v Mariboru je bil obsojen Mikša na 6 mesecev težke ječe. Poleg tega mu je pa še državni pravdnik naznanil, da se bo moral zagovarjati še pred sodiščem v Ptujju radi tatvine in pri celjskem sodišču radi težke telesne poškodbe.

— Torej, je zaklicala, zadovoljna, da sme spet govoriti na glas ali je izgubil tvoj čudak? Mislila sem že, da te ne bo tako kmalu izpustil. Kaj mu pade v glavo, napraviti ob treh obiskih. To je kot z njegovimi bonbončki.

— Ne smejaj se! je dejal gospod Ferrand, — dečko je prijazen in pršten. Čuj, kaj mi je pravil o tvojih bonbončkih in potem sodi.

In povedal ji je zgodbo.

— To je res